БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 112 (8637) МАЙН 14 СРЕДА 1958 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

1958 ОНОЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН БҮХЭСОЮЗНА ВЫСТАВКЭ НЭЭГДЭБЭ

[Ма]йн 11-нэй воскресенидэ 1958 [оно]й Хүдөө ажахын бүхэсоюзна [выс]тавкэ нээгдэбэ.

[Хү]дөө ажахын хүдэлмэрилэгшэ[дэй] хамаг һайн туйлалтанууд, ам[жал]тануудаа тэдэнэй ямар ар[гаар] туйлаһаниинь тэндэ элеэр [харуул]гадана. Выставкын шэнэ сезо[ной] баярай оршон байдалда нээл[гэдэ] хабаадалсахаяа ороной бүхы [хизаа]рнууд, областьнууд болон [рес]публиканууднаа хүдөө ажахын [тү]рүүшүүл, мэргэжэлтэд, научна [хүдэ]лмэрилэгшэд, колхозууд бо[лон] совхозуудай хүтэлбэрилэг[шэд] ерээ. Айлшадай дунда [ниис]лэл хото Москвагай предприя[тин]уудай, научно-шэнжэлэлгын [инс]титудуудай, партийна, советскэ [бол]он нинтын организацинуудай [тү]лөөлэгшэд, Москвагай облас[тин] хүдөө ажахын хүдэлмэрилэг[шэд] бии.

[Ү]нгэрһэн жэлэй турша соо выс[тав]кэ дээрэ ехэ хубилалта боло[об]. Тэдэнэй абаһаар харагдаадхи[...] 96 найрамдалай проспектдэ, [...] дутын үйлсэнүүдтэ олон даб[хар]та ехэ гэрнүүд бодхоогдонхой, [...] барилганууд дээрэхи башен[...]ранууд тобойлдоно, ВСХВ-гэй [...]үүдэндэ хүрэтэр метрогой шэ[...]м татагданхай.

[Б]аратай дулаан, гайхалтай зо[...] үглөөгүүр болобо. Үглөөнэй [...] сагта выставкын ехэ үүдэн нээг[дэж]э, олон мянган айлшад выс[тав]кын аллейнүүд болон талмай[нуу]д дээгүүр дүүрэшэбэ.

[Үд]эрэй 11 сагта нүхэд А. Б. [Ари]стов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Иг[нато]в, А. И. Кириченко, Ф. Р. Коз[лов], А. И. Микоян, М. А. Суслов, [Е. А.] Фурцева, Н. С. Хрущев, мүн [Росс]ин Федерациин правительст[вын] хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй, [РСФ]СР-эй министрнүүд, централь[на] зургаанууд болон эмхи зургаа[ну]дай хүтэлбэрилэгшэд выстав[кэдэ] ерэбэ.

[В]ыставкэдэ байһан айлшад [тэд]эниие халуун амаршалгаар уг[таба]. Парти, правительствын хүтэл[бэри]лэгшэд «Машина бүтээлгын» [павил]ьон худар ошожо, промыш[лен]ностьда үйлэдбэриин процессүү[дые] комплексноор оньһожоруулха [болон] автоматизацилха агрегадуудые [хар]аа.

Выставкэдэ ерэгшэдые баярай [ду]ндэ суглархыень радио уряал[даба]. Үдэнэй тогтоһон заншалаар [...] митинг колхозуудай үргэн ехэ [талм]ай дээрэ нээгдээ.

[Ми]н дипломатическа корпусой [тү]лөөлэгшэд выставкэдэ ерэһэн [бай]на.

[Үд]эрэй 12 саг. Парти, правитель[ствын] хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө [ажа]хын түрүүшүүл, Социалисти[ческ]э Ажалай Геройнууд, Москва [хот]ын, Москвагай областиин пар[ти]на, советскэ болон нинтын ор[гани]зацинуудай түлөөлэгшэд, эр[гэ]д ехэ павильоной гранит шу[ра]н трибуна дээрэ гараба. Талмай дээрэ сугларагшад үни удаагаар альгаа ташан, тэдэниие угтана.

Выставкын Главна комитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй Хүдөө ажахын министр В. В. Мацкевич митинг нээгээ. Манай ороной хүдөө ажахыда улам ехэ, шэнэ эрилтэнүүд табигдана гэжэ тэрэ хэлэбэ. Ойрын жэлнүүдтэ хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохо хамаг арга боломжо маанадта бии. Энэ зорилго шиидхэлгэдэ Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын, мүн республиканууд, хизаарнууд болон районуудтахи хүдөө ажахын выставкэнүүдэй тон ехэ үүргэ дүүргэхэнь сохомтой.

Минскэ областиин «Перемога» колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой Т. И. Жигалко гэгшэдэ үгэ үгтэбэ. Белоруссиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, колхозойнгоо гэшүүдэй нэрэһээ амаршалга хүргөөд, хүдөө ажахые эрид шууд хүгжөөхэ гэһэн парти, правительствын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ, Белорусска республикын ажалшад выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олоо гэжэ тэрэ хэлэнэ. Республика болон «Перемога» колхозойнгоо уялгаяа ямараар дүүргэжэ байһан тухай хэлээд, нүхэр Жигалко манай ороной колхозно үйлэдбэридэ тон ехэ арга боломжо ба резервүүдэй бии байһые туйлаһан амжалтануудай харуулна гэжэ хэлэбэ.

Ставропольско хизаарай «Пятигорский» совхозой директор, Социалистическэ Ажалай Герой И. А. Прудников трибунада гарана: Өөрынгөө хүтэлбэрилжэ байһан совхозой хүдэлмэри тухай хөөрэһэнэй һүүлдэ, манай ороной ажалшадай материальна ажана байдалые саашадань һайжаруулхын түлөө парти, правительствын угаа ехэ анхарал хандуулжа байһые КПСС-эй ЦК-гэй майдахи Пленум үшөө дахин гэршэлбэ гэжэ тэрэ хэлэнэ. Энэ жэлдэ хизаарайнгаа хүдөө ажахыда шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө хамаг хүсэеэ элсүүлхэбди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Областиин промышленна предприятинууд хэдэн районуудай колхозуудые шефтээ абаад, малай байра болон заһабарилгын мастерскойнуудые бариха хүдэлмэридэнь туһална гэжэ «Красное Сормово» гэдэг Горьковско заводой инженер Л. С. Попов һүүлдэнь үгэ хэлэхэ зуураа мэдээсэбэ. Предприятинуудай коллективүүд ойрын табан жэл соо областиин колхозуудые бүхыдэнь зайн галтай болгохо хэрэгтэ туһалха гэһэн зорилго урдаа табиһан байна.

Эндэ сугларагшадаар халуунаар угтагдаһан, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев митинг дээрэ ехэ үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

[Хүн]дэтэ нүхэдүүд!

[Хүд]өө ажахын бүхэсоюзна выставкын [нээгд]эһэнтэй дашарамдуулан, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшадые, [тэдэн]ээр дамжуулан бүхы колхознигуудые, [совх]озууд, заһабарилгын-техническэ станцинууд, МТС-үүдэй хүдэлмэришэдые, хүдөө [ажахын] мэргэжэлтэд болон бүхы ажалшадые Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын [нэрэ]һээ амаршалхыемни зүбшөөрыт! Эдэ[ниие] өөһэдынгөө шэн зоригто ажалаар бүхы [совет]ский арадай һайшаалда хүртэнхэй. (Нэ[рьемэ]э альга ташалга).

[Сов]ет арад партиин XX съездын шиид[хэбэр]инүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, [промы]шленность, хүдөө ажахы, эрдэм [ухаа]н, соёл культураяа хүгжөөхэ хэрэгтэ [ехэ] ехэ амжалтануудые туйлаа. Манай [соци]алистическэ ажахын хүгжэлтые элир[хэйгөө]р харуулһан гайхамшаг тоонууд пар[тиин] Центральна Комитедэй һаяхан болоһон Пленумэй материалнууд соо дур[дагд]ахай.

[Пр]омышленность болон барилгын хэрэ[гые] [...]даадхан эмхидхэһэн ушар продукци[ин] [...] ехээр үйлэдбэрилхэ шэнэ арга боломжо [...]. Шэнэ ёһоной нимэ хүтэлбэри[...] [...]та туршалга гараад, һайн үрэ дүн[гүүдые] үгэжэ байна гэжэ хэлэхээр болон[...].

[Хими]ческэ промышленностиин хүгжэл[тые дээшэ]лүүлгэдхэхэ тухай партиин Центральна [Комит]едэй Пленумэй шиидхэбэри манай [оро]ниин, хүдөө ажахын саашанхи хүг[жэлт]эдэ, совет арадай ажана тэниглэн [байдал]ай саашадаа дэбжэлгэдэ туһалхань [...].

[Соц]иалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэ[рилэгш]эд хүдэлмэришэн ангитай хамтадаа [...] шэнэ амжалтануудые туйлажа байна. [...] хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаһанай ашаар ороohо таряа, свёкло, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгын хэмжээн һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд ехээр нэмээ. Бүхы малай тоо толгой олошороо, мяха, һү, ноохон бүри ехээр абтадаг болоо.

Экономикоёо хүсэн түгэлдэрөөр хүгжөөжэ байһан мүнөө үедэ, колхозуудые улам саашадань хүгжөөн дэбжээхэ зорилгоор, партимнай машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха, хүдөө ажахын үйлэдбэрилгын хүсэнэй бүри түргэнөөр хүгжэхэ арга боломжо хангаха хэрэгые тон шухалада тоолоһон байна.

Хабарай тарилга хэхэ, тэрээндэ харууһа хангаха асуудалнуудта танай анхарал хандуулхые хүсэхэ байнаб. Мүнөө жэлдэ оройтоһон, хүйтэн хабар болоһо байна. Ороной хэдэ хэдэн гол шухала нютагуудаар—Казахстан, Сибирь, Уралда, мүн бусадшье газарнуудаар—полевой хүдэлмэри оройтожо эхилһэн байха юм. Тиимэ дээрэһээ, механизаторнууд, бүхы колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд хабарайнгаа тарилгые богони болзор соо эрхим шанартайгаар хэжэ дүүргэхэ ёһотой. Колхозууд, совхозууд, РТС-үүд болон МТС-үүд ороohото ургамалнуудые богонихон болзор соо тарижа шадахаар олон техникэтэй болонхой.

Хабарай полевой хүдэлмэриин ябаса дээрэһээ харахада, техникэ худалдан абаһан олонхи колхозууд тэрэнээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа байнад.

Хабарай тарилгын оройтоһон, хүйтэн хабар болоһонтой дашарамдуулан, тарилгадаа, илангаяа хлопогой, кукурузын, сахарай свёклын, хартаабхын, наран сэсэгэй, мүн бусад пропашной ургамалнуудай тарилгада харууһалга хэхэ гэшэ илангаяа ехэ удхашанартай болоно.

Колхоз, совхоз бүхэндэ энэ жэл бүхы тарилгаһаа элбэг баян ургаса абахын тула агротехникын түрүү арга нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын, газар тарялангай культурые улам болбосон һайнаар эрхилдэг болохын түлөө үсэд нэтэрүүгээр тэмсэхэ ёһотой. Мүнөө, шэнэ газар элдүүрилэн ашаглахын тула ехэ хүдэлмэриин хэгдээд байхада, ургаса дээшэлүүлхэ гээшэ ороohо таряа, мүн бусад ургамалнуудые бүри ехээр ургуулжа абаха гол шухала нүхэсэл болоно. Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха агуухэ хэрэг шиидхэһэндээл адли тиимэ үргэн далайсатай, оролдосотойгоор энэ зорилгоёо шиидхэхэ ёһотойбди.

Нүхэдүүд!

Үнгэрэгшэ жэлдэ, выставкын нээгдэхэ үедэ мал ажалдахи ехэ нөөсэ арга боломжо тухай хэлэгдээ һэн. Энэ арга боломжоёо ашаглахын тула үнгэрэгшэ жэлдэ бага бэшэ юумэн хэгдээ. 1957 ондо хэдэн зуун түрүү колхоз, совхозууд элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ 100, дээшэшье центнер мяха, 400, тэрээнһээ дээшэ центнер һү абаһан байна.

Мал ажалһаа ашаг шэмэ абалгаяа нэгэ жэлэй турша соо хоёр—гурба дахин ехэ болгоһон, элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ 50—100 центнер мяха, 250—350 центнер һү абаһан районууд Московско, Киевскэ, Винницкэ, Харьковска, Курска, Воронежско болон бусад областьнуудта бии.

Молдавиин колхоз, совхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ мяха абалгаяа хоёр дахинһаа ехээр, Херсонско областиин —63 процентээр, Смоленскэ областиин—55 процентээр, Винницкэ болон Запорожско областьнуудай—47 процентээр, Краснодарска хизаарай —37 процентээр, Чувашска Автономно Республикын— 41 процентээр нэмээһэн байна. Түрүү районууд, областьнуудта мяха абалгын нимээр нэмэхэтэй хамта, ашаг шэмэтэ малай тоо толгойн нэмэһэниинь һайн байна.

Мал ажалһаа абтадаг ашаг шэмын хүн бүхэндэ хүртэсөөр Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын түлөө арад нинтын хүдэлөө үүсхэһэн түрүү колхозуудай онсо ехэ амжалтануудые выставкын нээгдэһэн үдэр тэмдэглэхэ гэжэ хүсэгдэхэ байна.

Тамбовско областиин Коминтернын нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Андреева), Курска областиин «Калиновка тосхондохи колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Грачев), Чувашска АССР-эй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Коротков), Ростовско областиин Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Чеховский) гайхамшаг амжалтанууд тухай хэдэ дахин хэлэгдэһэн байха. Эдэ колхозууд элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ 100 үлүүтэй центнер мяха абаһан байна.

Винницкэ областиин «Перемога» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Найколюк) элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ 128 центнер мяха абажа:

Молдавска республикын Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Топчу) элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ 118 центнер мяха абажа;

Черкасска областиин «Радянська Украина» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Буркацкая) элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ 114 центнер мяха, 586 центнер һү абажа;

Черновицка областиин «Большевик» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гнеп) элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ 106 центнер мяха, 613 центнер һү абажа, гайхамшаг амжалтануудые туйлаа.

Мяха, һү абалгаяа богонихон болзор соо 3—4 дахин гү, бүришье ехээр нэмээһэн бусад колхозууд, совхозуудые бултыень нэрлэхын аргагүй. Манайда хэдэн мянгаад нимэ колхоз бии. Ороной район бүхэндэ—Россин Федераци дотор, Украинада, Белоруссида, Латвида, Молдавида, Казахстанда, мүн ондоошье республикануудта тиимэ колхозууд бии гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Энээн дээрэһээ ямар тобшолол хэхэб гэхэдэ, орон дотороо хүдөө ажахын продукци элбэг дэлбэг болгохо барагдашагүй ехэ арга боломжо манай хүдөө ажахыда бии.

Абтадаг мяханай хүн бүхэндэ хүртэсөөр США-е хүсэхын тулада мяха абалгаяа 3 дахин тухай нэмээхэ ёһотой байнабди. Иимэ хэмжээтэй мяха абадаг болохын тула мүнөө байгаашаһаа 4—5 дахин ехэ тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэй.

Иимэ хэмжээтэй тэжээл багахан болзор соо хайшан гэжэ абажа болохоб? Түбхын түрүүндэ кукуруза ехээр ургуулха хэрэгтэй байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр болоһо байбашье һаань, тэжээл тушаа хэлэхэдээ зарим баримтанууд тухай дуугай үнгэржэ болохогүй. Костромской областиин колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө дунда жэшээгээр, кукурузын силос дараха 60 центнер эшэ набшаа абаһан юм. Костромской тала дайдада кукуруза юундэ муугаар ургааб? Тэрээндээ харууһа хангаагүй байгаа бшуу. Тарилгынгаа миил 11 процентын рядууд хоорондохиие нэгэдэхеэ, хоёрхон процентые хоёрдохёо элдэһэн байна.

Калининска областиин колхозууд силос болохо кукурузын гектар бүриһөө 67 центнер ургаса абаһан байгаа. Эндэшье тарилгынь талмайн 15 процентын рядууд хоорондохиие нэгэдэхеэ, миил дүрбэхэн процентые хоёрдохёо элдэһэн байха юм.

Кукуруза тушаа иимээр хандадаг байгаад, баян ургаса абажа болохо аал? Тиимэһээ, хэрэг ушарынь кукурузаһаа бэшэ, харин хүтэлбэрилэгшэдһөө, энэ шухала культурые ургуулха ябадалда хайхарамжагүйгөөр хандаһанһаа болоһон байна бшуу.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан олон арбаад мянган хүн кукурузын гектар бүриһөө 400—500 центнер ургаса абахын түлөө тэмсэжэ, ороной бүхы колхозууд болон совхозуудта жэшээ харуулаа һаань һайн байгаа. Һайнаар ажаллабал, элбэг баян ургаса абажа шадагдахал байха.

Кукуруза ургуулхатаяа хамта, мүн тэжээл болгохын зорилгоор хартаабха, овощь, люцернэ, клевер, люпин, викэ болон тэжээлэй бусад культурануудые ехээр тарижа, ургасыень бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын элдүүриин газарай 100 гектар бүридэ малай, илангаяа үнеэдэй тооё олон болгохо гээшэ мал ажалые хүгжөөлгөөр эгээл һайн үрэ дүн туйлаха бата бэхи үндэһэ һуури болоно. Имагтал тиигэбэл малай продукци ехээр абажа шадаха байнабди.

Малай тоо толгойе олон болгохын түлөө тэмсэхэдээ ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа һуладхажа болохогүй. Олон колхоз болон совхозуудта һү һаалга үшөө бага байһаар. Тэрэниие дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Зүгөөр, элдүүриин газарай 100 гектар бүридэ олон малтай болохын түлөө, мал ажалай продукциин өөрын үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө тэмсэхэ гээшэ гол шухала хэрэг болоно. Гэхэтэй хамта, выставкэдэ хабаадагшадые баталхадаа элдүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ малай хэды шэнээн олон болоһые заримдаа хараада абтадаггүй байха юм. Тэрэнэй эсэстэ выставкэдэ хабаадаһан колхозуудайшье дунда элдүүриин газарай 100 гектар бүридэ миил 5—7 үнеэдтэй ажахынууд байдаг. Гэхэтэй хамта, һү һаали ехээр абадаг мал ажалтай районуудта элдүүриин газарай 100 гектар бүридэ 20—25 үнеэдтэй байха ёһотой ха юм.

Мяха ехээр абахын тулада малай тоо толгойе олошоруулхатай хамта, малые бэлшээн таргалуулха хэрэгтэй. Гэбэшье, мал бэлшээжэ, мүн шахажа таргалуулга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Олохон колхозууд туранхай, бага шэгнүүртэй мал тушаана. Тиигэжэ жэл бүри хэдэн зуугаад мянган тонно мяха дутуу абана гээшэ. Энэ жэлһээ эхилжэ нэмэлтэ болгон нилээд ехэ мяха абахын тулада колхоз, совхоз бүхэнэй эрхэ байдалые харалсажа, мал бэлшээжэ, мүн шадажа таргалуулха тушаа тусгаар хэмжээнүүдые хараалха шухала.

Советскэ Союзда эрдэм ухаанай туйлалтанууд ажалай бодото дүй дүршэл шэнгеэр үргэн нинтын дунда нэбтэрүүлэгдэхэ зэргэтэй.

«Зарим городууд, зарим предприятинууд болон зарим хүдөөгэй общинануудта бии байгаа тон ехэ үнэтэ зүйл болохо үйлэдбэриие эмхидхэлэй шэнэ дүй дүршэлые үргэн нинтын дунда дэлгэрүүлхын тулада эгээл мүнөөнһөө оролдохо хэрэгтэй» гэжэ Владимир Ильич Ленин хэлээ һэн.

Советскэ засагай түрүүшын жэлнүүдтэ Ленин энэ асуудал табиһан байна. Мүнөө бидэнэрэй социалистическэ хүдөө ажахы байгуулаад байхада, түрүү дүй дүршэлые тайлбарилан, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гээшэ бүри ехэ удхашанартай болоно.

Манайда хүдөө ажахын түрүүшүүл айхабтар олон болоо. Парти, правительство болон арад зон тэдэнэй ажалые алдаршуулан, амжалтануудыень үндэрөөр сэгнэнэ. Эрхимүүдэй эрхимүүдтэ ороммай Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгодог. Тэдэниие орденуудаар шагнадаг байна. Агуухэ Ленин ажалша хүнүүд, шэнэ юумэ үүсхэгшэд тушаа эсэгэ мэтын халуун анхарал хандуулдаг байһан юм. Ленин тэдэниие ажалай амжалтануудта зоригжуулдаг байгаа. Мүнөө Ленинэй орден ажалай шэн габьяатай, эрхим шадабаритай хүнүүдтэ барюулагдадаг болоо.

Шэнэ газар амжалтатайгаар ашаглаһанай, ороohо таряа, хлопок, сахарна свёкло, мяха, һү болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилһэнэй түлөө табан союзна республика, 3 хизаар, 23 область Ленинэй орденоор шагнагдаһан байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө ажахын мянга зуун түрүүшүүлдэ Социалистическэ Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо. Хүдөө ажахын 210 мянганһаа дээшэ түрүүшүүл Советскэ Союзай орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа.

Түрүү хүнүүдэй, колхозууд, совхозууд, бригадануудай амжалтануудые бүхы колхоз, совхозуудта дэлгэрүүлхэ зорилго табигдана. Хүдөө ажахые ашагтайгаар эрхилхэ хэрэгтэ хүн зониие һургаха, тиихэ зуураа ямар юумэн эгээл шухалаб гэжэ тодорхойгоор харуулха, алиниинь түрүү юумэн гээшэб, хайшан гээд энэ амжалта туйлагдааб гэжэ хэлэжэ үгэхэ хэрэгтэй. Хүдэлмэриин эрхим үльгэр жэшээ дэлгэрүүлхын тулада түрүү бригадын дүй дүршэлые колхозой, совхозой, түрүү колхоз, совхозуудай дүй дүршэлые—бүхы районой колхоз, совхозуудай, тиихэдэ түрүү районой дүршэл шадабариие областиин бүхы районуудай дунда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын саашанхи хүдэлмэри тухай хэдэн һанамжа хэлэхые хүсэнэб. Зарим нүхэд выставкэдэ музей шэнгеэр хандажа, харадаг байна. Тиигээдшье, выставкын экспонадуудынь музейнхи шэнги байдаг, тэдэнь бүхы сезон дотор оройдоошье һэлгэгдэдэггүй.

Выставкэ гээшэ музей бэшэ, харин шэнэ юумые дэлгэрүүлэн, нэбтэрүүлхэ арга нүхэсэл мүн. Выставкын зорилгонь хадаа түрүүшүүлэй туйлалтануудые харуулаад лэ байха бэшэ, мүн ямар нэгэн амжалта хайшан гээд, ямар аргаар туйлагдааб гэжэ тайлбарилан ойлгуулха ябадал болоно бшуу.

Тэрэ зорилгоор хэблэл, кино, радио, магнитофон дээрэ бэшэгдэһэн лекци болон хөөрэлдөөнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой. Түрүү дүй дүршэл болон эрдэм ухаанай туйлалтануудые нэбтэрүүлхын тулада эрдэмтэд, мэргэжэлтэд болон хүдөө ажахые эрхилхэ дүршэлтэй хүнүүдые олоор элсүүлхэ шухала.

Имагтал Москваһаа, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэһээ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ гэһэн һанал мүнөө үедэ бии байна. Энэ зүб гэжэ һанахаар аал даа. Жэшээлхэдэ, Таджикистанай колхозууд хлопчатник тарилгын дүй дүршэлтэй танилсахын тулада Москва ерэнэ ха юм. Энэ хадаа таарамжагүй гээшэ. Украинын колхознигууд сахарна свёкло тарилгын дүршэл шудалхын тулада Бүхэсоюзна выставкэдэ ерэдэг байна.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкые арадай ажахын выставкэ болгон хубилгаха хэрэгтэй ха. Тиигээд тэрэ выставкэ дээрэ промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын болон культурын зарим һалбаринуудые харуулжа, үе үе болоод лэ тематикыень һэлгэжэ байбал тус выставкэ хододоо шэнэ, түрүү юумэндэ һургажа, зоригжуулжа байха һэн.

Тиихэдээ хүдөө ажахын выставкэ үнгэргэхэеэ болихо гэгдэнэ бэшэ. Хүдөө ажахын выставкэ үнгэргэхэ хэрэгтэй, зүгөөр тэрэниие табан жэл соо нэгэ удаа Москвада үнгэргэбэл болохотой бэшэ гү. Республикануудта выставкэнүүдые 2—3 жэл соо нэгэ удаа үнгэргэхэдэ болохо. Тиихэдэ, республикануудта табан жэл соо нэгэ удаа выставкэ үнгэргэхэдэ хэрэгтэй гэжэ зарим нүхэд хэлэнэ. Районууд болон областной центрнүүдтэ ходо үнгэргэжэ байхада болохо. Түрүү дүй дүршэлые нютаг дээрээ дэлгэрүүлжэ байлгада гол анхарал табигдаха ёһотой.

Эдэ бүхы асуудалнуудые һайса шудалха, нютагуудтахи хүдэлмэрилэгшэдтэй зүбшэжэ хөөрэлдэхэ, тэрэнэйл удаа шиидхэбэри гаргаха хэрэгтэй байһаниинь ойлгосотой.

Областной, хизаарай, республиканска болон Бүхэсоюзна хүндэлэлэй дэбтэр бии болгожо, түрүү колхоз, совхозуудые тэрээндэ бэшэхэ гурим зохёобол таарамжатай гээшэ ха. Парти, правительстваар үе үедэ хараалагдаһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ гайхамшагта амжалтануудые туйлаһан колхоз, совхозууд тэрэ дэбтэртэ бэшэгдэхэ болоно. Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэһэн колхоз, совхозууд тушаа мэдээсэлнүүдые хэблэлдэ толилхо ёһотой юм ааб даа.

Нүхэдүүд! Манай ороной хүдөө ажахы арадайнгаа бүхы ажахы шэнгеэр дэбжэжэ байна. Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тушаа мүнөө үедэ бэелүүлэгдэжэ байгаа хэмжээ-ябуулганууд хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхын, орон дотороо продукт улам ехээр элбэгжүүлхын түлөө тэмсэлдэ үргэн нинтын эдэбхи хэшээлые айхабтар ехээр үүсхэбэ.

Колхозно таряашад, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэришэн ангитаяа нягта барисаатайгаар партиингаа хүтэлбэри доро ябажа, хүдөө ажахын урда табигдаһан зорилгые хүндэтэйгөөр дүүргэхэ бэзэ гэжэ Коммунистическэ партиин Центральна Комитет болон Советскэ правительство батаар найдана.

Манай агуухэ Эхэ орон мандаха болтогой! **(Үни удаан, нэрьемэ альга ташалга).**

Коммунизм байгуулагша совет арад мандаха болтогой! **(Үни удаан, нэрьемэ альга ташалга).**

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшад—советскэ деревниин түрүү ажалшад мандаха болтогой! **(Үни удаан, нэрьемэ альга ташалга).**

Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэрээр, коммунизмын шэнэ илалтанууд тээшэ урагшаа дабшая! **(Үни удаан, нэрьемэ альга ташалга).**

* *

Митингын хаагдаһанай һүүлээр нүхэр Мацкевич 1958 оной выставкын нээгдэһэн тухай соносхобо. Советскэ Союзай гүрэнэй гимнын аялган доро павильонууд дээгүүр СССР-эй болон союзна республикануудай тугууд намилзуулан үргэгдэнэ. Фонтануудһаа олон тээшээ уһан сүршэжэ эхилнэ. Олон зуугаад гулабхаа агаарта дэгдэнэ.

Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд «Эстонско ССР-эй» павильондо ошобо. Эстониин арадай ажахын ба культурын бүхы һалбариин хүгжэлтые харуулһан, гоё һайханаар түхеэрэгдэһэн стендүүдые тэдэнэр хараа. Республика дотор химическэ промышленностиин хүгжэлтые, олон жэлэй культурна бэлшээри эмхидхэлгые харуулһан стендүүдые илангаяа анхаралтайгаар үзэһэн байна. Мүн өөһэдын гэр баригшадта зорюулжа хэгдэһэн, дачын түхэлтэй заахан гэрые һонирхон хараба.

Һүүлээрнь парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд выставкэ соогуур ябажа хараа.

Үдэрэй хоёр сагта выставкын кассанууд нээгдэжэ, олон мянган москвагайхид айлшадтай хамтаран ябалсаба.

Павильонууд болон нээмэл талмайнууд дээрэхи шэнэ экспонадуудые выставкэдэ орогшод ба айлшад һонирхон харана. РСФСР-эй павильон соо Москва шадарай Серпуховско районой «Большевик» колхозой стендын ойро хүн олоороо зогсоно. Энэ колхоз огородой эдеэ орон доторoo эгээн үнэтэйгөөр ургуулдаг юм.

Украинска ССР-эй павильондо ороходонь, ехэ талмай дээрэһээ шэниисын үндэр ургаса абадаг дүршэлые, кукуруза тарилгые комплексноор оньһожоруулха аргые харуулһан стендүүд айлшадай анхарал ехээр татана.

«Заһабарилгын техническэ станциин бууса» гэһэн таһагай ойро хүнүүд олоороо сугларна. Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай парти, правительствын шиидхэбэринүүдэй ямараар бэелүүлэгдэжэ байһые эндэ табигдаһан экспонадууд харуулна. Областьнуудһаа ерэһэн механизаторнуудай зариманиинь газар элдүүрилэн харуулдаг талмай дээрэ ошожо хараһан байна. «Сэсэг тарилгын» павильон соо сэсэгүүдэй хабарай выставкэ нээгдээ. Мүн выставкэдэ асарагдаһан үүлтэр һайнта мал түхэреэн хорёо соогуур хүтэлэгдэн харуулагдаа.

Түрүүшын үдэр выставкые 100 мянга гаран хүн хараһан байна.

(ТАСС).

КПСС-эй ОБКОМДО, БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

„1958 ондо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ мүрысөөнэй гурим тухай" КПСС-эй обкомой, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолдо оруулагдаһан зарим хубилалта тухай

КПСС-эй обкомой бюро, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет нигэжэ тогтообо:

МТС-үүдэй хубилгагдаһантай дашарамдуулан, КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан 1958 оной январиин 9-нэй тогтоол соо хубилалта оруулжа, саашадаа МТС-үүдтэ һү, мяха үйлэдбэрилгөөр, хонин ажал хүгжөөлгөөр, ноохо хайшалалгаар, ороохо таряа, сахарай свёкло хуряажа абалгаар, мүн тэжээл бэлэдхэлгээр дамжуулгын Улаан туг барюулхагүй. Колхозуудта барюулагдадаг дамжуулгын нэгэ Улаан тугай орондо гурбан Улаан туг тус тустань иимэ мүнгэн шантайгаар барюулха гэжэ тогтоохо:

гүрэндэ һү тушаалга, худалдалгаар: нэгэдэхи шан —1 мянган түхэриг, хоёрдохи шан—800 түхэриг, гурбадахинь—500 түхэриг;

гүрэндэ мяха тушаалга, худалдалгаар: нэгэдэхи шан—1 мянган түхэриг, хоёрдохи шан— 800 түхэриг, гурбадахинь—500 түхэриг;

хонин ажал хүгжөөлгэ, гүрэндэ ноохо тушаалга ба худалдалгаар: нэгэдэхи шан—2 мянган түхэриг, хоёрдохи шан—1500 түхэриг, гурбадахинь— 1000 түхэриг.

таряа ургуулга, гүрэндэ тушаалгаар, тэжээл бэлэдхэлгээр: нэгэдэхи шан— 3 мянган түхэриг, хоёрдохи шан—2 мянган түхэриг, гурбадахинь—1000 түхэриг;

сахарай свёкло ургуулга, гүрэндэ тушаалгаар: нэгэдэхи шан — 5 мянган түхэриг, хоёрдохи шан—3 мянган түхэриг, гурбадахинь—2000 түхэриг.

КПСС-эй ЦК-гэй МАЙН ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛЫЕ РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛШАД ҺАЙШААНА

Һүүлэй үедэ манай парти, правительство хүн зониие үргэн хэрэгсэлээр хангахын түлөө элдэб хэмжээ-ябуулга хараалһан тогтоолнуудые гаргаа. Республикын томо предприятинуудай нэгэн—Сэмбын фабрика хүн зоной ехээр хэрэглэдэг сэмбэ, хүнжэл, трико болон бусад бүд нэхэнэ. Фабрикын түрүүшүүлэй нэгэн—сэмбэ нэхэгшэ Евгения Ивановна Мурашева ажалшадта хэрэгтэй бүд улам ехээр гаргахые оролдон, үдэрэйнгөө даабариие ходо-доо үлүүлэн дүүргэнэ, эрхим шанартай продукци гаргана. **Зураг дээрэ:** нүхэр Е. Н. Мурашева

А. Мантаевай фото.

Бидэнэр һайшаанабди

Манай фермын хүдэлмэрилэгшэд химическэ промышленностиие хүгжөөхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй майн Пленумэй тогтоолые халуунаар һайшаана.

Ойрын жэлнүүдтэ химическэ промышленностиие хүгжөөһэнэй ашаар арад зоной ажабайдал бүри һайжарха юм. Хубсаһа хунарай үнэ сэн нилээд химдарха болоно.

Химическэ промышленностиие саашадань хүгжөөхэ тухай партиин ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэридэ харюу болгон, манай фермынхид улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ оробо. 4 һарын туршада фермымнай үнеэн бүриһөө 872 литр һүн һаагдаа. Энэмнай нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 200 литрээр ехэ болоно. Энэ хугасаа соо би өөрөө 929 литр, тэрэ тоодо апрель һара соо 252 литр һү һаагааб. Энэ жэлдэ 2400 литр һү һааха уялгатайб. Фермын түрүү һаалишад нүхэд Г. Гармаева, Д. Улзытуева, Д. Жигмытова гэгшэд 907—967 литр һү һаагаа. Тэдэнэр сүүдхэдээ үнеэн бүриһөө 8—10 литр һаадаг байна.

Арад зонойнгоо ажабайдал һайжаруулха тушаа гаргаһан партиин энэ шухала тогтоолые бидэнэр үнэн зүрхэнһөө һайшаагаад, түрэл партидаа баярые хүргэнэбди.

Нимасу Ванчикова, Кяхтын хониной совхозой 2-дохи фермын һаалишан.

Арад зоной аша туһада

Совет засагай тогтоһонһоо хойшо арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоожо, саашадань хүгжөөхэ талаар манай ороной туйлаһан асари ехэ амжалтанууд КПСС-эй ЦК-гэй майн Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл соо согсологдон элитээр харуулагдана. Теэд тэдэ амжалтануудай хэды ехэ байбашье, совет арад туйлаһанаараа һанаагаа амардаггүй, харин бүри ехэ амжалта туйлахын түлөө оролдодог ха юм.

Энээн тушаа КПСС-эй ЦК-гэй һүүлэй Пленумэй тогтоол элитээр гэршэлнэ. Химическэ промышленностиие улам саашань хүгжөөгөөд, холимог материал бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болоод байхадаа манай ороной арадай ажахын хэрэглэмжэ хүсэдөөр хангагдаха, арад зондо хэрэгтэй эд бараан элбэг дэлбэг болохо байна. Тиин хэдэхэн жэлэй үнгэрөөд байхада хэрэгтэй элдэб янзын гутал, хубсаһа гэхэ мэтые хүн зон дураараа абаха болоно.

Арад зоной ажана байдал һайжаруулхын түлөө партиин гаргажа байгаа үдэр бүриин оролдолгодо харюу болгон, колхозойнгоо ажахые бэхижүүлхын түлөө оролдохобди. Мүнөө манай колхоз эртынгээ тарилга дүүргээд, оройн тарилгада бэлдэжэ байна. Өөһэдынгөө техникэ, машинаар тарилга хэжэ байхада урматай. Механизатор бүхэн Николай Мамайн жэшээгээр үдэр, халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхые оролдоно.

Тарилгаая эмхитэйгээр дүүргэжэ, адуу малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ, орооһо тарянай үндэр баян ургаса хуряахын түлөө хүсэ шадалаа гамнахагүйбди.

Р. Тулуев, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой механизатор.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Һү ехээр һаахын түлөө иигэжэ тэмсэнэбди

Мал ажал манай артелиин ажахын гол һалбари юм. Тиимэһээ колхозой правлени, партийна эхин организаци малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ зэргэтэ ехэхэн анхарал табижа байна.

Һаяхан болотор һү тон багаар һаадаг байгаабди. Жэшээлбэл, 1953 ондо манайхиа үнеэн бүриһөө арай гэжэ 677 литр һү һаагаа һэн. Партиин ЦК-гэй (1953 оной) сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ хэмжээ абаһанай ашаар 1957 ондо манай колхоз үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һаагаа. Хамта дээрээ 643 мянган литр һү һаажа, гансахан һүнһөө үнгэрэгшэ жэл 432 мянган түхэриг мүнгэн олзо оруулһан байнабди.

Тиигэбэшье энээхэн тэды амжалтаараа манай колхознигууд хүсэлээ ханаагүй. Юуб гэхэдэ, арга боломжомнай үшөөл ехэ байна. Нёдондо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө һаалишан Н. Бадмаева 1954 литр, С. Цыбденова 1956 литр, А. Собенникова 1980 литр һү һааһан юм. Жэлэйнгээ дүнгые гаргаад байхадаа, манай колхознигууд арга боломжоёо тооложо үзөөд, 1958 ондо үнеэн бүриһөө 2000 литрһээ бага бэшэ һү һааха гэһэн социалистическэ уялга абаа. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 700 литрээр ехэ болоно. Колхознигуудайнгаа иимэ харюусалгатай уялга абаад, шэн зоригтойгоор ажаллажа байхада, колхозой партийна организаци болон правлени һаалишад, малшадтаа али бүхы туһаламжа үзүүлхэ, ажал хүдэлмэри, ажабайдалдань таатай зохид эрхэ байдал бии болгохые оролдоно.

Түбхын түрүүндэ һаалиин гүүртэнүүдые томодхожо, зуугаад һаамхай үнеэдтэй 5 гүүртэ байһыень, мүнөө хоёр зуугаад үнеэдтэй, 3 гүүртэ болгообди. Энээнэй ашань юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, комплексно бригадын бригадир болон правлениин зүгһөө хүтэлбэрилхэ, хинамжалха хэрэгтэ тааруу болоо. Хоёрдохёор, иимэ томодхогдоһон гүүртэдэ малай болон хүнэй байха байра гүйсэд һайнаар барихада зохид юм.

Тиихэдэ һаалиин гүүртэнүүдтэ хүдэлхыень залуу шираг хүнүүдые олоор табяабди. Тэдэнэй олонхинь мүнөө һайнаар хүдэлнэ. Жэшээлбэл, залуу һаалишад Р. Мадаганова, Р. Дамбиева, М. Ринчинова, Ц. Ангурова, Д. Доржиева, Р. Ринчинова, С. Цыбденова гэгшэд нэгэдэхи кварталай түсэбые һайнаар дүүргэжэ гараа.

Һаалишадые материальна талаар урмашуулха хэмжээнүүд абтаба. 1958 оной январиин нэгэнһээ хойшо һаалишадай ажалта үдэртөө олоһон мүнгэнэйнь 80 процентые һара бүри алдадгүй гартань үгэнэбди. Тиимэ болохолоороо манай һаалишад мүнөө һү һааһанайнгаа зэргээр һара бүриин 400—500 түхэриг мүнгэ хододоо абадаг болонхой. Тэрээнһээ гадна, һаалишадай һааһан бүхы һүнһөөнь 1-һээ 2,5 процент хүрэтэр нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гуримтайбди. Тэрээниие жэлэй эсэстэ, жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн һаалишадта бүхы һааһан һүн дээрэнь нэмэн тооложо үгэхэбди. Тиихэдээ хэн эгээн ехэ һү һаанаб, тэрэ эгээн ехэ нэмэлтэ түлбэри абаха болоно.

Партийна болон комсомольско организациин зүгһөө һаалишадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха зорилгоор, централь-на гүүртэдэ партийна группа, Нарһан Толгойн гүүртэдэ комсомольско группа бии болгогдобо. Олонхи һаалишад—комсомолшууд, коммунистнууднай һайнаар хүдэлжэ, колхозойнгоо һаалишадай дунда түрүүлжэ ябанад. Комсомол Соня Цыбденова 1958 ондо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һааха социалистическэ уялга абаад, энэ жэлэй түрүүшын 4 һара соо мянга гаран литр һү һааба. Коммунист Р. Батуева үнеэн бүриһөө 2500 литр һааха уялга абанхай. Мүнөө мүн лэ мянгаад литр һаагаад байна. Коммунист А. Собенникова үнгэрһэн 4 һара соо үнеэн бүриһөө 900 гаран литр һү һаажа, социалистическэ уялгынгаа 40-өөд хубиие дүүргээд байна.

Һаалиин гүүртэнүүд болон һаалишад хоорондоо социалистическэ мүрысөөтэй. Мүрысөөнэй дүнгые һара бүридэ гаргажа, түрүүлһэн һаалиин гүүртэдэ дамжуулгын Улаан туг, һаалишадта дамжуулгын вымпел барюулагдана.

Колхозой партийна организаци, правлениин оролдолго, малшадай шэн зоригто ажал зарим тэды үрэ дүн харуулаа. Жэшээлбэл, манай колхоз нёдондо жэлэй 4 һарын туршада үнеэн бүриһөө 368 литр һү һааһан байбал, мүнөө жэлэй 4 һара соо 515 литр һаагаа.

Тиигэбэшье, энээниие хангалтатай гэхын аргагүй. Ушар юуб гэхэдэ, социалистическэ уялгаяа дүүргэхын тула манай колхоз нэгэдэхи кварталда үнеэн бүриһөө адагынь 500 литр һү һааха зэргэтэй байгаад, дүүргээгүй. Гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, һаалишад тэгшэ һайнаар ажаллажа, бүгэдөөрөө һү һаалгые дээшэлүүлжэ шаданагүй. Жэшээлбэл, тон адлихан эрхэ байдалда байгаад һаалишан Р. Дамбиевагай 4 һара соо үнеэн бүриһөө 668 гаран литр һаахада, һаалишан А. Хандажапова ойройдоол 489 литр һү һааһан байха юм.

Хоёрдохи, гурбадахи кварталда эдэ дутагдалнуудаа усадхажа, түсэбөө эрхэ бэшэ дүүргэхэбди.

Р. Бимбаев, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой парторганизациин секретарь.

Президент Гамаль Абдель Насер Советскэ Союз соогуур айлшалһаар

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын президент Гамаль Абдель Насер, тэрээнтэй хамта ябалсагшад майн 11-нэй амаралтын үдэр Ленинград соогуур ябажа үнжэхэ зуураа Кронштадта ошожо хараба.

Президент Насер майн 11-нэй үдэшэлэн Сталинград ерээ. Нүхэд Н. А. Мухитдинов, А. Н. Косыгин болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд президенттэй хамта Сталинград ерэлсэһэн байна.

Хүндэтэ айлшаниие, тэрээнтэй хамта ябалсагшадые герой-городой ажаһуугшад баяр баясхалантайгаар угтаа. Городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. В. Дынкин Сталинградай ажаһуугшадай үмэнһөө айлшадые амаршалаа. Президент Гамаль Абдель Насер харюугай үгэ хэлэбэ.

Президент Насер, тэрээнтэй хамта ябалсагшад майн 12-то Сталинградай тракторна заводто ошожо, тэрэнэй цехүүд соогуурнь ябажа хараа. Удаань айлшад Сталинградай гидроэлектростанциин барилгада ошожо, барилгашадай город—Волжскиие хараһан байна. Тэдэнэр мүн Сталинградай гоё һайхан газарнуудаар ябаа.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын президент Гамаль Абдель Насер, тэрээнтэй хамта ябалсагшад тэрэ үдэртөө Москва ошохоо самолёдоор ниидэн гараа.

(ТАСС).

Ажалша бэрхэ коммунист

Нүүжэ ерэһэн коммунист Мингас Фасхутдинов зургаан жэлэй саана Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн боложо, барилгын бригадада хүдэлжэ эхилээ һэн.

Нүхэр Фасхутдинов уданшьегүй үнэн сэхэ ажалаараа колхознигуудай дунда хүндэтэй болоо. Һайнаар хүдэлхэһөө гадна, барилгашадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг байба.

Тэрэ үедэ гахайн фермэ дээрэ бэрхэтэй байдал тохёолдоод байһан юм. Юундэб гэхэдэ, тус фермэ колхоздо өөдтэй олзо үгэдэггүй, һайн үүлтэрэй эхэ гахай үгы байгаа. Поршоонхонууд олоороо гарзалдаг һэн. Фермэнь һайн байрагүй, эхэ гахайнуудынь хуушан сарайда байдаг байгаа. Партийна организациин дурадхалаар коммунист М. Ф. Фасхутдинов тус фермые даагшаар томилогдоо бэлэй.

Мингас Фасхутдиновай оролдолгын ашаар фермэ дээрэ мэдээжэ хубилалта болоо. Гурбан жэлэй туршада үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри гол түлэб дүүргэгдэһэн юм. Мүнөө фермэ дээрэ бага үүлтэрэй нэгэшье гахай олохогүйт. Фермэ жэл бүри түсэбөө дүүргэдэг болоо. Гахайшадшье жэл бүри нэмэлтэ түлбэри абана.

Мингас Фасхутдинов ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Нютагайнь зон 1955 ондо тэрээниие Ехэ-Нугын сомоной Соведэй депутатадаар һунгаа һэн.

Үнгэрһэн жэлдэ нүхэр Фасхутдиновай дурадхалаар гахайн фермэдэ дүтэхэнэ 10 гектар зелёнко тариг-даһан байна. Нарай зелёнкые гахайнууд ехэ дуратайгаар эдидэг юм. Хуряажа абаһан зелёнко үбэлдөө дабһалжа эдюулэгдэнэ.

Фермэ дээрэ дүршэлтэй гахайшад олон болоо. Шахамалнуудые харууһалдаг гахайшад Сындэма Лумбунова, Екатерина Банкова гэгшэд эрхим амжалта туйлаа. Тэдэнэй харууһалдаг гахайнууд тус бүридөө сүүдхэдээ 500—600 граммаар нэмэнэ. Энэ жэлэй март һарада 136 толгой гахай 152 центнер шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдаа. Тэрэнэй ашаар колхоз нэгэдэхи кварталайнгаа мяха тушаалгые үлүүлэн дүүргэ. Эхэ гахайнуудые харууһалдаг Р. Чойнжорова, Х. Салахутдинова, М. Салахутдинова, М. Нуртынова гэгшэд абаһан поршоонхонуудаа бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Кормушкануудтань минеральна тэжээл — дабһа, мел гэхэ мэтын зүйлнүүд ходо байдаг. Таряа талханай үлэгдэлнүүд шанагдажа үдэртөө хоёр дахин үгтэнэ. Нёдондо жэлдэ нүхэр Фасхутдиновай үүсхэлээр шахамалнуудые шэнэ аргаар, гоожодог кормушка сооһоо эдеэлүүлдэг болоо һэн.

—Энэ жэлдэ гахайнуудаа хоёр дахин түрүүлжэ, 1165 поршоонхо абтахаар хараалагдана. Мүнөө 42 томо эхэ гахайһаа 425 поршоонхо абтаад байна. Энэмнай эхэ гахай бүриһөө 10 поршоонхо абтаһан болоно. Жэлэй эсэстэ 600 центнер мяха абаха зорилготойбди,— гэжэ нүхэр Фасхутдинов хөөрэнэ, мүнөө 100 толгой шахамалнуудтайбди.

Шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон. Жэл бүри үдэжэ байһан гахайнуудта байра дутана. Тиигэбэшье, шахамалнуудые һайнаар дулаалагдаһан, набтар сарай соо үбэлдөө байлгажа, дэбидхэрынь үдэр бүри һэлгэжэ, һайнаар харууһалһанай ашаар эрхим амжалта туйлана. Хүршэ колхозой гахайшад нүхэр Фасхутдиновай хүтэлбэрилдэг фермын түрүү дүй дүршэлтэй танилсахаяа ерэдэг болонхой. Һаяхан Калининай нэрэмжэтэ колхозой гахайшад ерэжэ, ажалтайнь танилсаа.

Иигэжэ коммунист Мингас Фасхутдинович Фасхутдинов партийна организациин найдабариие үнэн сэхэ ажалаараа харюулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунист Мингас Фасхутдинович Фасхутдинов гахайнуудаа эдеэлүүлжэ байна.

Д. Болхоев, манай корр.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ „Эхэ-Герой" гэһэн хүндэтэ нэрээргэ олгогдобо

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1958 оной майн 12-ой Указаар **Бурят-Монголой АССР-эй** арба, арбанһаа дээшэ үхибүүдые түрэжэ, хүмүүжүүлһэн доро дурсагдагша эхэнүүдтэ **«Эхэ-Герой»** гэжэ орден болон СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамота барюулгатайгаар **«Эхэ-Герой»** гэһэн хүндэтэ нэрээргэ олгогдоо:

1. **Бараксина** Мария Николаевнада — Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

2. **Михайлова** Анна Ивановнада—Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

3. **Мясникова** Анисья Ермолаевнада—Хэжэнгын аймагай «Победа» колхозой гэшүүн.

4. **Степанова** Евдокия Савельевнада—Хэжэнгын аймагай гэрэй эзэн эхэнэр.

(ТАСС).

Партийна һуралсалай зарим дүршэлһөө

Энэ жэлэй эхиндэ манай партийна организаци коммунистнуудтаяа зүбшөөд, һуралсал шэнээр эмхидхэһэн байгаа. КПСС-эй түүхэ шудалха, хүдөө ажахын экономико үзэхэ кружогууд, политһургуули эмхидхэгдэһэн, хэдэн коммунистнууд бэеэ даагаад һураха гэжэ шиидэһэн юм.

Һуралсалай энэ жэлэй зарим дүнгүүд тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. КПСС-эй түүхэ шудалха кружогто тусхай номой үгы дээрэһээ зарим тэды бэрхэшээл тохёолдоһон байна. Тиигэбэшье һаань, В. И. Ленинэй зохёолнуудые, партийна съезднүүд болон конференцинүүдэй шиидхэбэринүүдые үзэдэг, «политическэ һуралсалда туһаламжа» гэжэ журнал хэрэглэлсэдэг байнабди.

Манай баатар габьята партиин түүхэ коммунистнуудай дура сэдьхэл хүдэлгэн һонирхуулдаг гэжэ онсолон хэлэмээр. Манай партиие байгуулжа байха үедээ В. И. Ленинэй хэһэн айхабтар ехэ хүдэлмэри залуу коммунистнуудые омогорхуулна. Партиин дайсадта эсэргүүгээр Ленинэй шабинартаяа хамта хэһэн тэмсэлэйнь удхашанарые харуулха гэжэ оролдоһон байнабди. Баруунай үзэл баримталагшад, марксизмые хазагайруулагшад манай партиин хорото дайсад мүн гэжэ коммунистнууд ойлгожо абаһан байна.

Үзэһэн темээ нютагай байдалтай холбохо гэжэ оролдодог гээшэбди. Жэшээнь, Россида баяд, ноёдой дарлалтын хажуугаар үндэһэ яһанай дарлалтын байһан тухай хэлэхэдээ, бурят зоной урдын байдал дурдалсаабди. Манай колхозой мүнөөнэй газар дээрэ соёл культурын нэгэшье гуламта, һургуули революциин урда тээ байгаагүй гэжэ тодоруулхада, һонин байба.

Үшөө нэгэ иимэ жэшээ харуулаабди. Россидахи сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түрүүшын түлөөлэгшэд — дворян революционернүүд тухай хөөрэхэдөө, декабристнууд—аха дүү Бестужевтэн, Кюхельбехернүүд манай республикада сүлэлгынгөө болзор үнгэргэһэн юм гэжэ хэлээбди. Партиин түүхые мүнөөнэй байдалтай, нютагай ажабайдалтай холбожо хөөрэхэдэ, КПСС-эй түүхын кружогой хэшээл һонирхолтой болодог гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын экономико шудалха семинарта ехэнхидээ колхозой бригадирнууд, фермэнүүдые даагшанар һурадаг юм. Үшөө 1956 ондо энэ семинар эмхидхэгдээ һэн.

Семинарай хэшээл үнгэргэхэдөө нэгэ иимэ бэрхэшээлтэй тохёолдоо бэлэйбди. Ном литература хомор байдаг, хэшээл үнгэргэхэ дүршэл шадабари багададаг, мүн колхозойнгоо, аймагайнгаа ажабайдалай тоо, баримтые шэнжэлэн тобшолжо шададаггүй байгаабди. Хэшээлнай үйлэдбэриин зүблөөншүү болошоно аа гү гэжэ айдаг һэмди. Һүүлэй һүүлдэ хэшээл үнгэргэхэ онол арга олдожо, һуралсалаа зүбөөр ябуулдаг, бодото байдалтай холбодог болообди. Семинарта һурадаг хэн нэгэн элидхэл хэдэг, һүүлээрнь тэрээниие **зүбшэн хэлсэлгэ болодог.** Хэшээлэй һүүлдэ семинарые даагша тобшолол хэдэг заншалтай. Хэшээлэй үедэ элдэб янзын һанагдаагүй асуудалнууд гаража ерэдэг гээшэ. Илангаяа политэкономёор һони һонин асуудал гарадаг байна. Жэшээнь, юумэнэй үнэ сэн, үйлэдбэриин гаргаша, рентэ гэхэ мэтын асуудалнуудые һурагшанарта ойлгуулха хэрэгтэй болодог. Экономическа зарим үгэнүүдэй удхые тайлбарилан ойлгуулха шухала гэжэ тоолодогбди. Юундэб гэхэдэ, һурагшад хүдөө ажахын экономико шудалхатаяа хамта, политическэ экономиин зарим асуудал ойлгожо абана бшуу.

Энэ семинарнай ехэ туһа хүргэнэ гэжэ хэлэхэ байнабди. Хүдэлмэреэ хайшан гээд эмхидхээ һаа, һайн бэ, колхозой, бригадын, фермын ажалые ашаг олзотойгоор яагаад эмхидхэхэб гэжэ хүнэй бододог болоһые тэмдэглэлтэй. Иимэ семинарай ашаар 1957 ондо манай колхоздо ажахын тоосоон бии болгогдоһон байна. Энээнэй дутагдалтайшье һаань, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ тухай, хүдөө ажахыһаа, илангаяа мал ажалһаа продукци ехээр абадаг болохо тухай яһала ехэ оролдолго гаргагдаһан байха юм. 1956 ондо центнер мяха абахын тула 42 ажалта үдэр, тонно һүндэ 69 ажалта үдэр, центнер нооһондо 131 ажалта үдэр гаргашалагдаһан аад, 1957 ондо центнер мяханда 39, тонно һүндэ 51, центнер нооһондо 115 ажалта үдэр гаргашалагдаа. 1956 ондо эдлүүриин 100 гектар бүриин 10,8 центнер мяха, 22 центнер һү, 138 килограмм нооһо абаһан һаа, 1957 ондо 19 центнер мяха, 32 центнер һү, 192 килограмм нооһо абаһан байна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ажахын тоосоон ехэ туһатай байгаа.

Үшөө нэгэ иимэ жэшээ харуулая. Семинар эмхидхэһэнэй ашаар 2-дохи комплексно бригадын бригадир нүхэр Шаланов хонин ажалаа ашаг ехэтэй болгохын тула 33 гектар газар шэбхэжүүлэн утэгжүүлхэ, 600 гектар газарые сабшалан болгохо гэжэ шиидэнхэй. Коммунист Шалановай үүсхэлые партийна организаци һайшаагаад, колхозой бусад бригаданууд бултадаа дэмжэһэн байгаа.

Манай партийна организациин дэргэдэ политһургуули бии юм. Эрдэм һургуули багатай хүнүүд тэндэ һурадаг. Түсэбөөр хараалагдаһан материалаа коммунистнууднай бүхөөр хадуужа абаһай гэжэ оролдодогбди.

Хэшээлээ һонирхолтой болгохын тулада юун хэгдэнэб? Пропагандистнар А. Б. Эрдыниев, О. М. Бухаев, бидэ гурбан темээ тодорхойгоор хөөрэжэ үгэлгэдэ ехэ анхарал хандуулдагбди. Коммунистнуудай һанамжаяа хэлэхээр, буляалдахаар хэшээлээ үнгэргэхые оролдодогбди. Хүнүүд һанамжаяа хэлээд, тэрэнээ тодоруулха гэжэ оролдобол, материалаа һайнаар ойлгодог гэжэ һанахаар юм. Коммунистнууд Ц. М. Эрдыниев, М. Я. Очиров, Б. Т. Шагдуров, Б. М. Мангутов болон бусад хэшээлдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байна.

Хэшээл бүхэниие иигэжэ үнгэргэдэгбди: хэблэлэй һонин тухай политинформаци хэгдэдэг (энээниие һурагшанар ээлжээгээр хэдэг) удаань темээ үзэдэг, арбан хоног соо колхоздо болоһон һонин тухай һүүлдэ хөөрэжэ үгэдэг юм. Колхоздо болоһон юумые хэлэжэ, үгэхэдэ хүнүүдые ехээр һонирхуулдаг. Коммунистнуудай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадань иимэ мэдээсэл мүн лэ туһалдаг гээшэ.

Харуулан ойлгуулха зүйлнүүд—карта, элдэб диаграмма, зурагууд болон бусад юумэн хэшээл хэхэдэ ехэ туһатай байдаг. Жэшээнь, семинарай һурагшадта зорюулжа ажахын жэлэй дүнгүүдээр экономическа бюллетень бэлдэһэн байгаабди.

Хэды амжалтатай байбашье, партийна һуралсалдамнай ехэ дутагдал бии. Зарим коммунистнууд хүндэгүй шалтагаанаар хэшээлдэ ерэдэггүй, асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ мүртэйгөөр хабаададаггүй байна. Коммунистнуудай бэеэ даагаад һурадагынь партийна һуралсалай нэгэ шухала хуби мүн. Иимэ аргаар һуража байһан коммунистнуудта зорюулжа, лекци, элидхэл уншагдадаг. Зарим заримдаа эли нэртэй хөөрэлдөө хэдэг байнабди.

КПСС-эй Курумканай аймкомой илангаяа политическэ һуралсалай кабинет бидэндэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлдэг. Энэ кабинедэй даагша нүхэр Х. Б. Бадмаев манай колхоздо ходо ерэжэ, лекци, элидхэл хэдэг.

Г. ДАМБАЕВ, Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

ТАРИЛГААЯ ДҮҮРГЭХЭ САГ ЕРЭЭ. ШАМДАГТЫ, НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД!

Урда урдынхиһаа эмхитэй, бүтээсэтэйгээр ажаллана

Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид найман үдэрэй турш(а)да эртынгээ тарилга дүүргэбэ. 1340 гектарта шэниисэ, 20 гектар газарта хара таряан, 100 гектарта овёс, 30 гектарта горох, 30 гектарта наран сэсэг таригдаа. Гадна, 00 гектар газарта эртын пар хахалагдаба.

Пограничнa МТС-эй 10-дахи тракторна бригадынхид (бригадирынь нүхэр Дылгыров) тарилга дээрэ эрхим һайнаар ажаллана. Сеялкэшэд Аюшеев, Д. Будаев, трактористнууд ахадүү Иван, Николай Дылгыровтэнэй агрегат, сеялкэшэд В. Согтоев, В. Цыктаров, П. Цырендоржиев болон бусад үдэрэйнгөө нормо 0—180 процент дүүргэнэ.

Кяхта.

Д. Болхоев, манай корр.

Механизаторнууд жэшээ харуулна

...айгша ондо аймагай колхо... өөһэдтөө машина техникэ худалдажа абаад, хабарайнгаа тарилгые хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэй ...аар үнгэргэжэ байна. Мүнөө ...хи колхозуудтамнай эртын ...ото тарилга нёдондоэйхиһоо 5 хоногоор урид дүүргэдэжэ, ...аг соо бүхыдөө хабарай эртын ...лгын 90 процентнь хэгдэбэ.

...эшээлхэдэ, илангаяа «Дружба» артелиинхид (түрүүлэгшэнь ...эр Михайлов) тарилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эршэмтэйгээр ...ллаа. Колхоздо хамтадаа 2890 ...арта эртын хара таряан, ехэнь шэниисэ хэрээһэлүүлэн таряанхай. Колхозой табадахи ...торно-таряан ажалай бригада (техникын талаар бригадирайнь ...гшо нүхэр Давыдов) трактор, ...ина нэгэшье һаадгүйгөөр, үндэр ...эсэтэйгээр хүдэлнэ. Бригадын ...амаар бэрхэ тракторист Яков ...раевай агрегат, сеялкэшэд ...аил Савельев, Сергей Давыдов, ...рей Михалёв гэгшэд халаан ...дөө 50—60 гектарта эрхим шанартайгаар тарилга хэнэ. Эндэ ...н түрүүн таригдаһан газарнь ногоон эшэхэнүүд жэгдэхэ ...гаража эхилээ.

Тарбагатай.

А. Чебунин.

...араа үтэгжүүлнэ, уһална

...румканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэ, таряанай баян ...а хуряаха зорилгоор газараа ...жүүлжэ байна. Буусануудай ...ан шэбхэ малтажа, поли дээрэ ...на. Энэ хүдэлмэридэ хүдөөгэй ...еллигентнэр эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэрэй хүсөөр огоной газар дээрэ 200 тонно шэбхэ ...гдаа.

...бхэ зөөлгэдэ колхоз 2 автома..., «Беларусь» маркын 2 трактор ...ан байна. Шэбхэ гаргалгатай ...а колхозой луговодууд Мита... Батаров, Будаев гэгшэд сабангай газар дээрэ һайрамай уһа ...оогоо. Эдэнэр хүдэлмэреэ бүхэ ...бартаа үргэлжэлүүлһэн байна.

Ц. Будаев.

Шанарай түлөө тэмсэнэгүй

МУХАРШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** Аймаг дотор тарилгын нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Эдэ үдэрнүүдтэ «Үнэн», «Дружба», Калининай, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд эртын тарилга хэжэ дүүргээ. Дурсагдаһан колхозууд нёдондоһойхидо орходоо богони болзор соо эртын тарилга хэжэ дүүргэһэн байха юм. Механизаторнууд колхоздоо худалдажа абаһан техникэ, зэмсэгүүдээ ашагтайгаар хэрэглэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа байна. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой гурбадахи тракторно-таряан ажалай бригадын трактористнууд Алексей Васильев, Фёдор Куприянов гэгшэдэй агрегадууд үдэртөө 33 гектар тарилга хэхын орондо 97—98 гектарта хүргэнэ. Энэ бригадынхид гурба хахад үдэр соо 400 гектар шэниисэ хэрээһэлүүлэн тариһан байха юм.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозуудта эртын тарилга удаархаһаа байтагай, шанар муутайгаар хэгдэжэ байна. «Победа» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бертунов, агрономынь нүхэр Степанов) алдуугаа дабтаһаар. Тус колхоз хабарай тарилгада гээгдэжэ ороһон юм. Мүнөө ажалдань эрид хубилалта болоногүй. Агротехникын заабари хазагайруулагдаһаар. Жэшээнь, колхозой 3-дахи комплексно бригадын тракторист нүхэр Р. Варфоломеевэй агрегат 18 гектарта шанар муутайгаар тарилга хэбэ. 4-дэхи комплексно бригадын тракторист нүхэр Г. Варфоломеев 6 гектар газар гүйхэнөөр хахалһан байна.

Мүн тарилгын хүдэлмэридэ һаад тойбо ушаруулагдана. Майн 10-най үдэр 4-дэхи комплексно бригадынхид Грязнуха гэжэ газарта лютесценс—62 үрэһөөр тарилга хэхэ ёһотой байгаа. Теэд, эндэхи үрэһэ зөөгшэд тарилгада орохогүй эндоо сортын үрэһэн асаржа, сеялкэшэдые хахад үдэрэй туршада һаатуулһан байна.

Николинка тосхонһоо хэдэн километр газарта Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи тракторно-таряан ажалай бригадынхид ажаллана. Эндэ 350 гектарта шэниисэ, 23 гектарта наран сэсэг таригдаа. Энэ бригадада үшөө 200 гектарта шэниисэ, 36 гектарта овёс, 50 гектарта ячмень болон бусад ургамалнууд таригдаха юм. Теэд сеялкэнүүдэй муугаар ажаллаһан дээрэһээ хүдэлмэринь һаатана. Бригадын поли дээрэ 3 агрегат тарилга хэжэ байна. «ДТ-54» маркын トракторaар тарилга хэжэ байһан тракторист Степан Парфёновой агрегат муугаар ажаллана. Юуб гэхэдэ, сеялкэнүүдэй дискэнүүд хүсэд эрьелдэдэггүй дээрэһээ тарилга шанар муутайгаар хэгдэнэ. Үрэһэниинь нэгэ адли гүнзэгыдэ тариgданагүй.

—Сеялкэнүүднай түрүүн һайнаар хүдэлдэг аад, мүнөө нигэшоод байна. Нэгэ сеялкэмнай бүришье муу. Тэрэнээ орхёод, хоёр сеялкээр тарилга хэхэ болоо хабди. Ондоо арга үгы. Запасной частьнуудшьегүй байнабди,—гэжэ бригадирай орлогшо Иван Ерофеев хэлэнэ.

Мүн эндэ ажаллажа байһан Даниил Варфоломеевэй агрегадай сеялкэнүүд дүүрэн хүсөөрөө ажалланагүй.

— Сеялкэнүүднай ходо иимэ муугаар хүдэлнэ, һаатана, — гэжэ эндэхид гомодоно. Гадна, энэ бригадын полевой вагон соо уряа лозунгнуудһаа бэшэ юуншье үгы. Механизатор, колхознигуудай үдэртөө хэһэн ажалай дүн гаргагданагүй. Тарилгын эхинһээ хойшо «Дайшалхы хуудаһан» гаргагдаагүй байшоо. Эндэ агитатораар хэнэйшье томилогдоһыень мэдэхэ хүн үгы ха.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудые зайсуулжа, ажалаа түргэдхэхын тулада колхозой хүтэлбэрилэгшэд яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй.

Т. Гармаев, М. Фалилеев,
«Бурят-Монголой үнэнэй», аймагай «Вперед» газетын хамтын корреспондентнүүд.

Иволгын аймагай «Улаан Оронгын» механизаторнууд һайнаар ажаллажа байна. Энэ колхоз тарилгаяа дүүргэхэ дүтэлөө. Залуу тракторист комсомолец Василий Юмов түрүүшынгээ жэлдэ хүдэлмэрилжэ байһаншье һаа, газар хахалхадаа 7,60 гектарай орондо 8—9 га хахална. **Зураг** дээрэ: нүхэр Юмовай трактор Янгаажанда газар хахалжа ябана. Хүреэ соо—В. Юмов.

А. Мантаевай фото.

Соёлые шэнжэлдэг институдта

Бурят-Монголой соёлые шэнжэлдэг институдай эрдэмтэдэй Соведэй нээмэл суглаан байгша оной майн 12-то нээгдэжэ, БМАССР-эй түүхын 2-дохи томой макет зүбшэн хэлсэлгэ эхилбэ. Энээндэ түүхын эрдэмтэд, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд, промышленна предприятинуудай түлөөлэгшэд, урдандаа улаан партизан ябаһан хүнүүд хабаадалсана.

Хэлэ бэшэг шэнжэлдэг эрдэм ухаанай доктор, профессор Гарма Дансаранович Санжеев, совет түүхын наукын талаар ехэ габьяатай, түүхын эрдэм ухаанай доктор, профессор Алексей Павлович Окладников гэгшэдые СССР-эй Наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондентын нэрэзэргэлэ хүртөөхые гуйжа зууршалба. Энэ дурадхалые һайшаажа, Эрхүүгэй университедэй түүхын кафедрые даагша профессор Кудрявцев, нүхэд Могордоев, Костышев гэгшэд үгэ хэлэбэ. Соёлые шэнжэлдэг институдай эрдэмтэдэй Соведэй гэшүүд энэ дурадхалые нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

Клубуудай хүдэлмэриие харалга

Һаяхан аймагай центр—Тори тосхондо клубуудай хүдэлмэриие шалгаһан харалга болобо. Аймаг соохи колхозуудһаа олон залуушуул сугларжа, бэлиг шадабаряа харуулаа. Харалгын үедэ онсо бэлигтэй дуушад, хүгжэмшэд, хаp...шад болон удха түгэлдэр уран үгэ хэлэгшэд тодорбо.

Энэ талаар «Улаан Тори» колхозой уран һайханай кружогойхид һайн бэлэдхэлтэй байгаа.

Улаан тэриинхид Ц. Ринчиновэй «Сэрэмжээгэй ааша» гэжэ зүжэг шадамараар табиба. Наадаха нюурнуудта Сэрэмжээ— Б. Базарона, фермые даагша — Д. Цыренов гэгшэд һайнаар наадаа.

Дунда һургуули дүүргээд, колхоздоо хүдэлмэрилжэ байһан Дугар Дашиев «Байгал далай», «Золтой наһан» гэһэн арадай дуунуудые онсо һайханаар дуулажа, хүнүүдые ехээр һонирхуулба.

Мүн В. Базарона, Х. Дашиева гэгшэд бурят-монгол арадай дуунуудые һайнаар дуулабад. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой уран һайханай кружогойхид зүжэг наада бэрхээр табижа, зониие хүхеэгээ. Тэрээндэ хабаадагшад Тамара Сергеева, Валентина Павлова гэгшэд ород арадай дуунуудые, «Яблочка» гэжэ хатар зохидоор гүйсэдхөө.

Свердловой нэрэмжэтэ колхозой дуушад, хатаршад, зүжэгшэд харагшадай зүгһөө мүн лэ һайшаалда хүртөө.

Гэхэтэй хамта, энэ харалгын дутагдалнууд тухай хэлэнгүй үнгэрхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, олонхи (илангаяа бурят) колхозуудай, коллективүүд хүгжэмгүйгөөр дуунуудые гүйсэдхэнэ. Энэнь харагшадые һонирхуулаагүй.

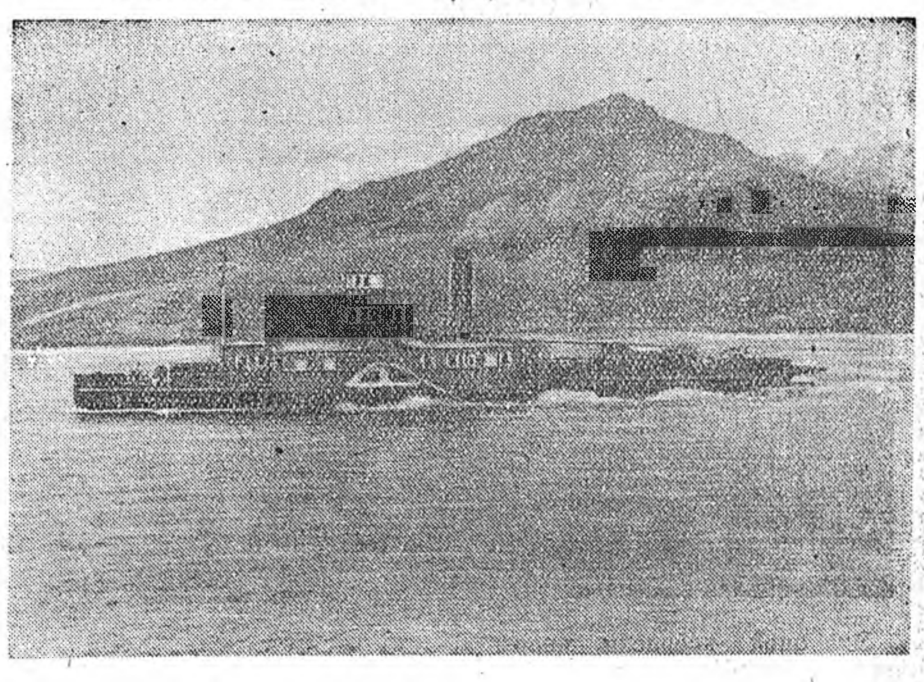
Энээнһээ тухайлхада аймагай уранһайханай коллективүүд хүгжэмэй мэргэжэлдэ һураха гэжэ оролдоногүй, хүгжэмэй удхашанарые ойлгоногүй гээшэ ха.

Гадна «Улаан Бургалтай», «Улаан Октябрь» колхозуудһаа энэ харалгада нэгэшье хүн хабаадаагүй.

Энээндэ гол түлэб колхозой хүтэлбэрилэгшэд, партийна, комсомолой организацинууд зэмэтэй. Хүтэлбэрилхы тушаалтад анхаралаа тон багаар хандуулна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Сүлөөтэй сагаа зохид, зүбөөр, аша туһатайгаар үнгэргэхэ арга боломжо залуушуулда олгохын тула, клуб, культбаза, улаан булан гэхэ мэтэ гуламтануудые шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаха, зохихо туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Д. Дугаров.

СЭЛЭНГЭ ДЭЭГҮҮР...

Сэлэнгэ мүрэн мүльһэн хүнжэлөө сэлеэд, аажамаар үлеэһэн һэбшээндэ миралзан урдажа захалаа. Олон аймагуудай тала дайдаар хотирон урдаһан энэ мүрэн арадаймнай ажахыда ехэ аша туһа хүргэдэгынь мэдээжэ. Сэлэнгэ мүрэн Зүүн Сибириин пароходствын гол уһан замуудай нэгэниинь болонхой.

1958 оной навигаци саг соогоо эхилээ. Майн 2-ой амаралтын үдэр «Любовь Шевцова» гэжэ теплоход Улан-Удын пристаньһээ гаража, Байкало-Кударын аймаг ошохоор мордоо һэн. Энэ теплоходой экипаж (капитаниинь нүхэр Малышин) тэндэхи Пашино пристаньһээ ашаатай баржануудые Улан-Удэ хүрэтэр асараа.

Майн нэгэ үдэр. Аятай дулаахангаар шаража байһан хабарай наранай элшэдэ Сэлэнгын уһан холоһоо сайран харагдана. «Леваневский» пароходой команда түрүүшын рейсдэ гарахаар бэлэн болоод байба. Механик Константин Шульгин пароходойнгоо машинануудай таһалгада орожо, механизмуудаа наринаар шалгана, зарим детальнуудыень хүдэлгөөдшье үзэнэ. Энэ үедэ орожо ерэһэн капитан Петр Минеев:

— Машинамнай бэлэн гү?— гэжэ хэлэбэ.

— Бэлэн даа, Петр Васильевич. Бидэтнай танаа хүлеэһээр үнинэйбди,— гэжэ механик Шульгин харюусаба.

— Хабарай тарилгын түлэг дундаа ябажа байһан үедэ республикынгаа урда аймагуудай колхозуудта горючи абаашахамнай гээшэ. Тиимэһээ, навигациимнай түрүүшын рейс харюусалга ехэтэй. Шадаал һаа хоёр баржа горючаяа түргөөр Кяхтын аймагай Мөөрөөчи пристань абаашаха ёһотойбди,— гээд капитан нүхэр Минеев пароходойнгоо палуба дээрэ гараба.

«Аян замдаа мордохо» гэһэн команда үгтэжэ, мордолгоной дохёо тэмдэг — пароходой гудок ойр тойрон зэдэлсэ ханхинаба. «Леваневский» пароход байраһаа аалихан хүдэлжэ, Сэлэнгэ мүрэнэй гол бариад, эбхэрэн урдаһан уһа хаха зүһэжэ эхилбэ. Ашаатай хоёр баржа шэрээд, уһые үгсэхэ гээшэ хүнгэхэн хэрэг бэшэ. Энээниие мэдэһэн экипажай гэшүүн бүхэн өөр өөрынгөө уялгые һайнаар, дүүргэхэ гэжэ оролдоно. Юуб гэхэдэ, үбэлдөө заһабарида байһан пароходой механизмуудай ямараар хүдэлхэнь үшөө тодорхойлогдоогүй ха юм. Машинист Николай Шаныгин приборнуудаа наринаар шалган, деталь бүхэниень анхаралтайгаар адаглан харана...

Пароходынь бад хара утаа баагалhaap Сэлэнгэ мүрэниие үгсэн, урагшаа дабшана. Хоёр хажуугайнь ехэ мөөринүүд эршэтэй түргэнөөр эрьелдэнэд. Штурман Алексей Сороковиков хүдэлмэришэ хүдэр гараараа пароходой руль бахим адханхай, шадабаритайгаар жолоодоно. Тиигэншьегүй яахаб. Нүхэр Сороковиков энээгүүр олон жэлдэ тамархадаа, Сэлэнгын тохой, нугалаа бүхэниие табан хургандаал адляар мэдэхэ болонхой.

— Энэ жэлдэ Улан-Удын пристаниин уһанзамшадай хэхэ хүдэлмэри урда жэлнүүдэйхиһээ ехэшэг байжа болохо. Навигациин дүүрэтэр 8 мянган тонно горючи, 6,5 мянган тонно нүүрһэ, 80 мянган кубометр модо уһан замаар шэрэхэ гэжэ хараалагдана ха,— гээд нүхэр Минеев хөөрэнэ. Мүнөө уһанзамшаднай ажалай вахтада жагсажа, республикынгаа ажахыда хэрэгтэй ашаа шэрэжэ захалба.

Б. Будаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Леваневский» пароход Сэлэнгэ дээгүүр тамаржа ябана.

Д. Балдановай фото.

Модо урадхуулга эхилээ

Үдэ голдо модо урадхуулга эхилһээр хэды хоног үнгэрбэ. Майн 7-ной үдэр модо урадхуулгын Дээдэ-Үдын участогай (начальнигынь нүхэр Цырендоржиев) хүдэлмэришэд Байсын үбэр гэжэ газарта сезонойнгоо хүдэлмэриие эхилһэн байна. Эндэ мастер Федор Машановай хүтэлбэрилдэг 95 хүнһөө бүридэһэн бригада нэгэ үдэр соо 7200 кубометр модо уһанда табяа.

Модо урадхуулагшадай ёһо заншалаар үнинэй хүдэлмэришэн Николай Вдовиндо түрүүшын бревно уһа руу табихыень даалгагдаһан байгаа. Һүүлээрнь сезоной хүдэлмэри эхилжэ, Федор Вахрушев, Михаил Серин, Николай Сотинов болон бусад үдэрэйнгөө нормые 135—155 процент дүүргэһэн байна. Модо урадхуулагшад хүдэлмэриингөө һүүлдэ хамтаржа, Донбассай суута шахтёр, Социалистическэ Ажалай Герой Николай Мамайн үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, халаан бүхэнэйнгөө нормые 120—150 процент дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Үдэр ерэхэ бүри Үдэ голоор модон улам ехээр урадхуулагдажа байна.

Ц. Дандаров.

Ажалша бүлэ

...Гол горхон харьялан урдажа, ...һан гүлгэлһөөр үнинэй. ...бари газарай ногооншье булгадажа, хүхэржэ байна. Хабарай түрүүшын сэсэг—ургы һалбаржа байгаалиие шэмэглээ. Ёһотойл ...рнай ерэжэ, адуу малнай тэ... Олонхи малшаднай малаа ...аар ондо оруулжа, үбэлые амжалтатайгаар үдэшөө,— гэжэ колхозой ...ийна организациин секретарь ...п Доржиевич Галсанов ажал ...ээ һайса мэдэхэ янзатайгаар ...нэ. Колхозой малшад, тэдэнэй ...һуудал тухай, энэ хабарай онсо ...ай, шэнэ хабар байһан тухай ...аар бидэнэршье Хажуу бу... хониной нэгэ отарада хү... ерэбэбди. Байрадаа дүтэхэн, ...хадын хаягаар дун сагаан ...тэнюунээр бэлшэжэ, хаглан...бана.

...га хуушарантаһан модон гэртэ ...домнай наһажаал эхэнэр аша ... Эрдэниеэ аргагүй эрхэлүүл... байгаа һэн. Энэ эхэнэртэй мэн... хэлсэхэтэеэ хамта, «байза хэн ..., хэзээ хаана хараа бэлэйбиб, ... танил шэнги юм» гэжэ һа...ибаб. Хөөрэлдэһөөр, шара ...ан сайень һэроһоор һуутараа ...хэрые анхан хаана хараһанаа ...жархёо бэлэйб. Үнгэрэгшэ жэл... республикын хүдөө ажахын түрүүлэй суглаанда Улан-Удэдэ ...һан байбабди. Хонишонтой ...лдэжэ һууха зуураа, гэр соонь һэмээхэн хараадхигдоо һэн. ...ржинь сагаадагданхай, сэбэрхэн. Радиоприёмник, оёдолой машина, комод болон бусад һай һайн хэрэгсэлнүүд эндэ элбэг. Оронуудынь һайн хүнжэлөөр хушагданхай. Аяга амһартаншье сэбэр. Эдэ бүгэдэ хадаа холын отарада байдаг энэ хонишоной бүлын баян дэлгэрээр, ариг сэбэрээр ажаһуудаг болоһые элитээр гэрщэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ ажалша бүлэ ажалта үдэртөө арбаад мянгые абаһан байгаа. Энэмнай хэнэйхи гээшэб? Ульдэргын «Коммунизм» колхозой (Ярууна) хонишон Цырендоржи Дэндоковойхи. Энэ айлайхи хониной нэгэ отара даажа абанхай. Бидэнтэй хөөрэлдэжэ байгааша үнинэй танил эхэнэрнай отарын ахалагша хонишон Доржима Бадариева байба. Энэ нүхэр ажалша бэрхэ гэжэ айл аймагтаа суурхаһаар үнинэй. Мал ажалда хамта 26-дахи жэлээ хүдэлжэ ябана. Тиихэдэ хонишоноэр 8-хи жэлээ хүдэлнэ. Нилээд ехэ дүршэл, шадабаритай болоһон энэ хонишон жэлһээ жэлдэ хурьга олоор абана, хонидоо тобир тарганаар ондо оруулна.

Энэшье жэлдэ харууһалжа байһан хонидынь үбэл, хабарай хагсууе тэсэмгэйгээр дабажа гараа. Отарадань 500 хонин бии. Тэдэнэй 480-ниинь эхэ хонин юм. Мүнөө тэдэнэйнгээ 360-е түрүүлжэ, тус бүриһөөнь хурьга абаад байна. Эндэ хурьган гарзалаагүй. Оройдоо ганса хонин удаан үбшэлжэ үхөө. Тиигэбэшье, нүхэр Бадариева оролдолгын хүсөөр тэрэ хониной хурьгые элүүр энхээр тэнжээжэ байнхай. Энэ хонишон колхоз соогоо түрүүлэн хонидые эртэ хурьгалуулжа эхилһэн юм. Мүнөө жэлдэ олонхи хонидынь январь, февраль соо хурьгалаа. Эртын түлнүүд эхэнүүдтэеэ бэлшэһээр үнинэй.

Хонин һүрэг соонь ябаһан бамбагархан ута һүүлтэй, үдхэн буржагар нооһотой эртын хурьгадай зариманиинь урда хүлхэнөөрөө газар малтахадажа байгаад, хагда гаргажа, саб саб байса жажална, нүгөөдүүлынь садхалан хэбэртэй, сэбхоролдожо, дэбхэрэлдэжэ наадана, тиигэжэ байтараа хүсэеэ үзэлсэһэндэл мүргэлдөөдшье абана.

—Үбэл эртэ хонидые хурьгалуулхада ехэ һайн байна даа. Хабартаа олон түл абахада нилээд бэрхэтэйшэг һэн, үбһэ тэжээл хомор, эхэ хонид үбэлдөө туража, һү багатай байдаг бэлэй. Харин хонидоо эртэ түрүүлхэдэ хабартаа өөһэдтэмнайшье һайн байна. Хурьгадые олоор абажа байһан үе һаань, иимэ сүлөөтэй, тэнюун һуугдахагүй һэн даа, һахы һалаг буулдажа байха һэмди,—гээд Доржима хонишон газаашаа гаража, бэлшээридэ ябаһан хонид тээшээ баяртайгаар харана.

— Хэды хонинтнай хэнзэлхэб, үрэжүүлэгдэжэ байна гү?— гэжэ асуубабди.

— Юрэдөөл Хориин «Улаан Одон» колхозой хонишодой үүсхэл гаргажа, суурхажа байха үедэ 100 хонин бүриһөө 140-һөө үсөөн бэшэ хурьга абаха, хонин бүриһөө 3 килограмм хүрэтэр нооһо хайшалхаб гэжэ үгэеэ үгөө һэм. Хэлэһэндээ хүрэхэл һанаатайб. Минии нүхэдшье зоригтойгоор хүдэлжэ байнхай. Эртэ түрэһэн хонидой зариманиинь ороондо ороо. Иигээд хэнзэ хурьгадые абахал гээшэбди,—гээд нүхэр Бадариева харюусаба. Даруу зантай энэ эхэнэрэй үсөөхэн аад, үнэтэ үгэнүүдые шагнажа байхада урматай.

Хурьгадые олоор абажа хоролтогүйгөөр түлжүүлхын тулада нүхэр Бадариева түбхын түрүүн эхэ хонидые тобир тарган байлгахын түлөө оролдодог. Үбэлэй үедэ тамир муутай хонидые амяарань илгажа, үбһэ, таряа талханай үлэгдэл эдюулдэг юм. Хурьгалха дүтэлһэн хонидоо мүн лэ илгажа, һайнаар эдеэлүүлдэг, бүлеэн уһаар уһалдаг, холын бэлшээридэ гаргахаяа болидог. Түл абалгын үедэ тус отарынхид үдэр һүнигүй хонидоо манажа, хурьгадые абадаг юм.

— Хурьгадай нарай байхада илангаяа һайнаар харууһалха хэрэгтэй. Эхыень олгуулжа, садатарынь хүхүүлхэ, тиигэһээр байтараа үбһэ эдюулжэ, уһалжа һургаха хаһа ородог. Иимэ шахардуу сагай тулажа ерэхэдэ сакманщигуудые эльгээгээ һэн. Анна Бурлакова Клавдия Эпова хоёр яһала һайнаар хүдэлөө, түл абалгадамнай туһалаа даа. Зүгөөр хонидой байра муутай дээрэһээ хурьгадаа кошарно-базова түрүү аргаар түлжүүлнэгүй гээшэбди. Туршаад үзөө һаа, һайн лэ байгаа ёһотой. Теэд аргагүй хадаа яахаб,—гээд, Доржима Бадариева манай нүхэр Цыдып Доржиевич тээшэ хараадхина. Хонишоной эдэ хурса үгэнүүд колхозой парторганизациин секретариие бахардууланшье алдажа магад ха. Саашадаа Цыдып Доржиевич энэ зүб шүүмжэлэлые хараадаа абажа, колхозой правлениин урда эрилтэ табиха бэзэ гэжэ найдагдана.

— Хони олоор үсхэхын, нооһо ехээр хайшалхын тулада түрүүшын ээлжээндэ үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ шухала. Илангаяа эртэ түрэһэн хони, хурьгадта элдэб тэжээл хэрэгтэй болодог гээшэ. Үбһэ тэжээлтэй байхадаашье айлтагүй ха юм даа. Садхалан, тарган байһан хонид нооһошье ехээр үгэдэг. Зүгөөр, нооһо ехээр абахын түлөө баһал тэмсэхэ хэрэгтэй юм. Илангаяа үбэл, хабарай үедэ хонидой нооһо гамнаха гэжэ бидэ оролдодогбди. Тиин хабартаа хонидоо шугы бургааһагүй газарта адуулдаг, хорой хото шургөөлгээдэггүй агшабди,—гэжэ нүхэр Бадариева саашань хөөрэбэ.

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнай үдэ боложо, нүгөөдэ хонишон—гэрэй эзэн Цырендоржи Дондоков сайлахаа ерэхэ, орондонь Доржима нүхэрынь адуулганда гараха дүтэлбэ хэбэртэй.

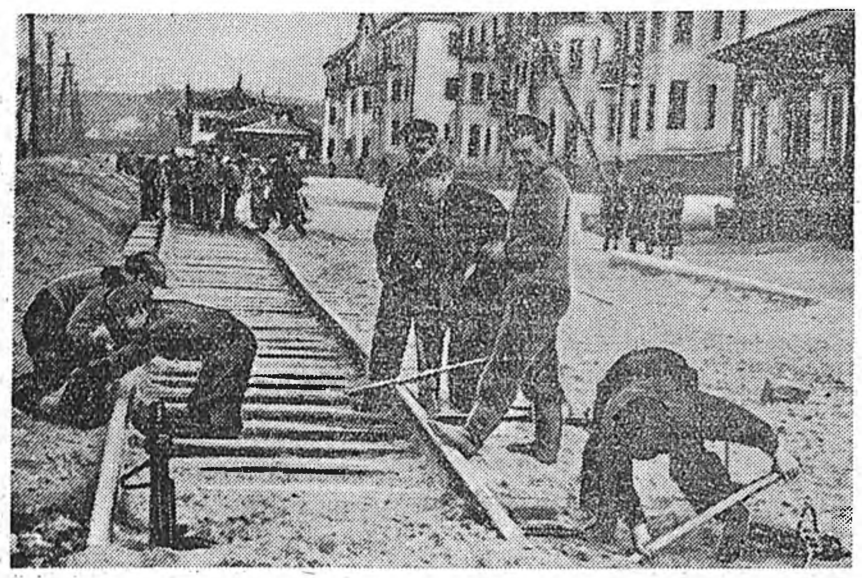
Бидэшье түрүү хонишонтой баяраа хэлсээд, саашадаа бүри амжалтатайгаар ажаллахыень хүсөөд мордоо һэмди. Замдаа ябахадамнай мотоциклнүүдые унаһан хоёр шинраг залуу хүбүүд урдаһаамнай тооһо бурьюулан, Хажуу булагай отара тээшэ табилуулжа ябаба.

— Тэрэ бурядынь үнөөхи Дондоков Цырендоржиимнай хүбүүн—хониной фермые даагша Базардара гээшэ. Өөртөө мотоцикл худалдажа абаа һэн. Нүгөөдэнь һүнэй-тэварна фермые даагша, колхозой комсомольско организациин секретарь Г. Я. Климов гээшэ.

Эдэ хоёр хоюулантаа журам һайнтай, эдэбхитэй, ехэл зохид хүбүүд юм, Гүүртэ, отарануудаа ходол эрьежэ, малшадтаяа хөөрэлдэжэ байдаг агша. Мүнөөшье малшадтаа ошобо ёһотой,—гэжэ нүхэр Галсанов ехэл омогорхоһон янзатайгаар хөөрэбэ. Тиигэншьегүй яахаб. Эдэ залуушуулые хүмүүжүүлжэ, хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлхэ хэрэгтэ колхозой партийна организациин үүргэнь ехэ ха юм.

О. ГОМБОЕВА.

ТРАМВАЙН ХАРГЫ БАРИЛГАДА ГОРОДОЙХИД ХАБААДАЛСАНА

Энэ оной хоёрдохи кварталда Улан-Удэдэ трамвайн харгын барилгын түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэри дүүргэгдэхээр хараалагдаhан байна. Харгы барилгын гол хүдэлмэриие дүүргэдэг 834-дэхи мостопоездын хүдэлмэришэд мастер В. Д. Кулайчук гэгшын хүтэлбэри доро богонихон сагай хугасаа соо нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. Энэ коллектив барилгашадай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, трамвайн харгы табиха хүдэлмэрээ июниин 1 болотор сүм дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан.

Трамвайн харгы барилгын ехэнхи хүдэлмэринь олоной хүсөөр дүүргэгдэжэ байна.

Городой предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, дээдэ, дунда hургуулинуудай hурагшанар, багшанар ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Апрелиин 25-hаа эхилээд, 300 холо гаран хүн воскресникгэ хабаадалсажа, 200 кубометр шорой малтажа зөөhэн, 400 метр харгы тэгшэлhэн, бусад хүдэлмэри хэhэн байха юм. Илангаяа совнархозhоо, Культурын министерствоhоо, зооветинститутhаа олон хүн воскресникгэ хабаадалсаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зооветинститудай студентнэр трамвайн түмэр харгы табилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

Е. Ринчинова.

Малшадта туhална

Чесаныш МТС-эй коллектив Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой хоёр ОТФ-е шефтээ абаhан юм. Һаяхан тэдэнэр воскресник эмхидхэжэ, хонидой байра сэбэрлэhэн, 300 тонно шэбхэ сабшалан дээрэ гаргажа тарааhан байна. Тиигэжэ хонин hүрэгөө олон бэлгожо, аша шэмыень дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байhан малшадта бодото туhаламжа үзүүлбэ.

Воскреснигтэ хамта 50 гаран хүн хабаадалсаа. Мүн 5 автомашина, 3 трактор хүдэлhэн байха юм.

Ажал хүдэлмэридэнь ехэ туhа хүргэhэнэйнь түлөө хонишод механизаторнуудта баясхалан хүргэбэ.

С. Цыбиков.

Өөhэдын огородой газар абаха тухай

Республикымнай хото, хүдөө тосхонуудай нилээд олон хүдэлмэришэд, алба хаагшад хабар болохэдо хоёр нэгээрээ, олоороошье хамтаржа байгаад, огород таридаг заншалтай. Энэшье жэлдэ тэдэнэр хартаабха, огородой эдеэ тарижа эхилхэнь гээшэ.

Огородойнгоо газар заалгажа абаха, шэлэн олохо саг үни тулаа. Предприяти, эмхи зургаануудай месткомууд хартаабха, огород тариха дуратайшуулай тооень бүридхөөд, тэдээндэ газар үгэхыень городой болон аймагай Советдэ мэдүүлгэ баридаг юм. Тиимэ мэдүүлгэнүүд тэрэ дары хаража үзэгдэхэ зэргэтэй.

Хүдэлмэришэд, алба хаагшадта ажалшадай депутадуудай городской, аймагай Советүүдэй, аймгүйсэдкомуудай зууршалгаар гүрэнэй фондын газарhаа лесхоз болон лесничествонүүд тусхай талмай таhалжа үгэдэг.

Ф. Серебряков, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хүдөө ажахын группын хүдэлмэрилэгшэд.

Футболоор СССР-эй түрүү hууриин түлөө

Майн 11-нэй амаралтын үдэр БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ Улан-Удын «Локомотив» бүлгэмэй футболистнар Красноярскын локомотивайхидтай уулзаба.

Үнгэрhэн 2 уулзалгада манайхин эмхигүйгөөр наадажа, өөрынгөө ворота руу 3 бүмбэгэ алдаhан, айлшадайнгаа ворота руу оройдоо нэгэ бүмбэгэ оруулhан байгаа.

Гэбэшье, түгэсхэлэй шиидхэхы уулзалгада улан-удынхид hайнаар наадажа, харагшадаа баясуулаа. Нааданай эхилhээр 15 минутын үнгэрөөд байхада Ильин, Хунгереев, Кадочников гэгшэд өөhэд хоорондоо шадамар бэрхээр бүмбэгэ дамжуулжа, түрүүлэн тоо нээбэ. Амжалтаар урмашаhан манай футболистнар добтолгоёо бүри эршэдхэжэ, 20 минутын үнгэрөөд байхада айлшадайнгаа ворота руу 2-дохи бүмбэгэ сохижорхёо.

Нааданай хоёрдохи хахадта красноярскынхид шанга добтолгонуудые хэжэ, мүрысөөн 2:2 гэhэн тоодэн гарахань.

А. Михайлов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Красноярскын, Улан-Удын футболистнарай тулалдажа байhан үе.

Л. Хайдуровай фото.

Арьяатан шоные хорооно

Хабарай наратай сэлмэг үдэр байбашье, ара нюрга руу дагжаруулма хүйтэншэг. Тиимэшье байнгүй яахаб. Хүбшын саhан хүдэлөөгүй дулаарhанай тэмдэгшье үзэгдөөгүй байгаа ха юм.

«Дулаан боложо, ой тайгын саhанай голдо орохо хаhа ойртобо. Тэрэнэй уhые алдангүй, hубаг канавануудай hудаhа руу ябуулха саг болобо гээшэ. Гол горхоной эхинэй хаалта боолгонуудые хараха, үзэхэ хэрэг гараба» гэжэ холын бодолоор хожомой ехэ ажал тухай hанаата болоhон луговод Галсан Митапов үглөөгүүр эртэлжэ, Шэбэр голые үгсэжэ гараа бэлэй.

Арадаа буугаа үргэлhэн луговод ябад гээд амарна, тамхилна. Нилээд холо ошоод, голой эхиндэ ойртожо, ой модон соо оробо. Агнууридa абтай энэ үбгэн ангай мүр ула хараашалан ябана.

Харан гэhээнь бүри hаяхан хүндэлэн гараhан «убша» шонын халуун мүр дайралдашаба. «Ухайш, энэ мүр хаана ошогшо ааб? Талаан болоо hаа, hэе улай дээрэ «бараалхалдажа,» болохо бэшэ аа гүбди» гэжэ аман соогоо шэбэд гээд, гарюуhанай мүрөөр галдюулба. Ябаhаар ябатараа бүри олон шонын мүр дээрэ орон гээд, зосоонь бага зэргэ заригад гэжэш болоо ёhотой. Теэд ангууша хүн хадаа тэрэнэй тухай юумэ үзэhэн, түбhэн юумэнhээ айхаяа болиhон байгаа гээбы. Шононуудай ябаhан мүр хайжа, харан гэhээнь үни галабай хуушан мүр байгаа ха. Тиигэжэ ябатараа шононуудай ябаhан зүргэдэ орошобо. Тэрэ зүргэнь горхоной эрье дээрэхи шэнэhэ модотой бүтүү шэрэнги ой руу ябашаба гэхэ.

Оршон тайрон хон-жэн. Гэбэшье, модоной шэлбэhэ мүшэр hэршэгэнүүр hалхинда hаршаганалдан шэбэнэлдэбэ «Сагта магад, дайралдажашье болохо» гэжэ бодоhон луговод буугаа бэлэн барижа, шагнаашархан ябаба.

Һархи дархи унуули модоной орбон... Ажаглаhаар ябатарнь, шонын нүхэн урдаhаань лүнхын харагдажа байба. Гансаараа ошохонь аюултай. Гүлгэндөө шунахайрhан шоно хүндэшье орожо болодог гээшэ. Тиимэhээ Галсан үбгэн гэртээ бусажа ерээ hэн ха.

Луговод хоёр хоноhон хойно Хубисхал Цыденовые абаад, шонын нүхэндэ ошобо. Томо шононуудайнь ерэхые хүлеэжэ, нара оротор шахуу hуубад. Дэмы хүлеэhэнэй удаа нүхынь онгилжо, нюдөө хаража үрьдөөгүй байhан шонын 8 нарай гүлгэ барижа асарба.

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Галсан Митапов Хубисхал Цыденов хоёр арьяатаниие хорооhонойнгоо түлөө 4000 түхэригэй шанда хүртэhэн байна. Нүхэр Митапов ганса мүнөө бэшэ, үнгэрhэншье жэлнүүдтэ шонын гүлгэдые олоор үгы хэhэн байгаа.

Г. Бадмаев, Ц. Будаев.

***

Закаменай аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Бальчин Гармаев саhанай ороhон нэгэ үглөөгүүр агнууридa гараба ха. Ой модон соогуур хада шулуу дамжан ябаhаар, малай байраhаа холо бэшэхэнэ шонын халуун мүр дээрэ орошоhон юм.

Шонын мүр мүшхэhөөр нэгэ бүдүүн шэнэhэндэ хүрэжэ ерэхэдэнь, тэрэнэй узуурта нүхэн харагдажа, тэндэ шонын 6 гүлгэн байба. Тэдэ гүлгэдые алажа, тушааhан Гармаев 3000 түхэригэй шанда хүртэhэн байна.

А. Банзаракцаев.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Польшын партийно-правительственнa делегаци Бухарестдэ ерэбэ

БУХАРЕСТ, майн 12. (ТАСС). Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй, Румыниин Арадай Республикын правительствын уряалаар Польшын Арадай Республикын партийно-правительственна делегаци мүнөөдэр Бухарестдэ ерэбэ. Польшын нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Гомулка делегациие толгойлно. Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин нэгэдэхи секретарь Г. Георгиу-Деж, РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Киву Стойка, Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Буначиу болон партийна, гүрэнэй, ниитын бусад ажал-ябуулагшад аэродром дээрэ делегациие угтаа.

В. Гомулка, Г. Георгиу-Деж амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Япон Хитад хоёрой хоорондохи харилсаан тухай Японой коммунистическэ партиин ЦК-гэй президиумэй мэдүүлгэ

ПЕКИН, майн 12. (ТАСС). Синьхуа агентствын Токиоhоо мэдээсэhэнэй ёhоор, Японой коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй президиум мэдүүлгэ толилжо, Хитад тушаа Нобусуке Кисиин правительствын харша политика ябуулдагые эрид шууд буруушааба.

Урда тээнь Хитадта эсэргүүгээр Японой империализмын ээрхэг түримхэй ябуулга хэhэн байбашье, япон арад тушаа Хитадай правительство хани ёhоной политика шууд бэелүүлдэг байна гэжэ мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Хитад Япон хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаанай мүнөө хүсэд таhалдуулагдаад байхада, экономическа хүндэ байдалда ороод байhан Японой промышленностьда бүри ехэ бэрхэшээл тохёолдоно. Эдэ бүгэдын түлөө Японой правительство харюусаха ёhотой гэжэ мэдүүлгэ соо заагдана. Хитад тушаа ябуулдаг политикаяа хубилгаха тухай Японой правительствода эрилтэ хэдэг Японой худалдаа наймаашад, загаhанай промышленностиин эзэд, мүн бусад хүнүүд зоной түлөөлэгшэд тон зүб юумэ хэнэ гээшэ гээд, мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Хитадтай дипломатическа харилсаагаа заhаруулан hэргээхыень япон арад шанга эрилтэ хэнэ гээд мэдүүлгэ соо заагдана. Япон арадай аша туhые харадаггүй, Хитад Япон хоёрой хоорондохи дипломатическа харилсаа заhаруулан hэргээхые оролдодоггүй Нобусуке Кисиин правительствые парламентын hунгалтын болоходо буруушаахыень япон арад энэ мэдүүлгэ соо уряалагдаhан байна.

Советскэ артистнуудай концертнүүдые Бельгидэ ехээр hонирхоно

БРЮССЕЛЬ, майн 12. (ТАСС). Советскэ Армиин дуу, хатарай улаан тугта ансамблиин Брюссельдэ табижа байhан концертнүүдые тэндэхи хүн зон угаа ехээр hонирхоно. Ансамблиин концерт табидаг «Спортын ордоной зал соо хүн ходо додоо олоороо сугларна. Иимэ ехээр hонирхогдожо байhан дээрэhээнь ансамбль Бельгидэ хэдэн концерт нэмэжэ табиха гэжэ байна.

Алжирай асуудалые эбэй ёhоор шиидхэхын түлөө

ПАРИЖ, майн 12. (ТАСС). Алжирай асуудалые эбэй ёhоор гуримшуулха гэhэн hанал бодол Франциин олониитын дунда бүри үргэнөөр дэлгэрнэ. «Форс Уврие» гэжэ профсоюзна центрын национальна комитет Алжиртахи дайн байлдаае зогсоохо шухала гэжэ тоолоно. Тус комитет энэ асуудалаар тогтоол гаргахадаа, «Алжиртахи арсалдаае эбэй ёhоор, түргэнөөр шиидхэхэ, дайн байлдаа зогсоожо, Алжирта демократическа hунгалта үнгэргэхэ арга олгохо хэмжээнүүдые абаха» гэhэн эрилтэ хэhэн байна.

Урда тээнь эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадагшадай национальна федерациин съезд Алжирта амгалан байдал тогтоохо шухала гэжэ мэдүүлэн, Хэлсээ хэжэ Алжирай асуудал эбэй ёhоор шиидхэхэ хэмжээнүүдые түргэнөөр абахыень Франциин правительствые тус федерациин съезд уряалhан байна.

Мароккын шэнэ правительство

ПАРИЖ, майн 12. (ТАСС). Рабатhаа Франс Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор Мароккын шэнэ правительствые король баталба гэжэ тэндэ соносхогдоо. Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшээр «Истиклял» партиин толгойлогшо Ахмед Балафредж томилогдоо. Түрүүшын правительствода байхадаа ээлжэ байhан гадаадын хэрэгүүдэй министрын тушаалые Балафредж нэгэн доро даалсаха байна.

Агентствын дурдаhан списогhээ хаража үзэхэдэ, бүхы шахуу министрнүүдэй тушаалые «Истиклял» партиин гэшүүд даана.

Шэнэ правительствын гэшүүдтэ хандан үгэ хэлэхэдээ, король V Мохаммед ингэжэ мэдүүлээ. Бусадай эзэмдэлгэ доро байhан өөрынгөө газарые тэхэрюулхын түлөө, манай ороной газар дээрэ байhан хариин сэрэгүүд тухай асуудал шиидхэхын түлөө, тэрэшэлэн арабай бусад оронуудтай ахадүүгэйнгээ холбоо ни барисаа бэхижүүлхын түлөө, тусхайлбал, Хойто Африкын оронуудай нэгэдэл байгуулхын түлөө Марокко тэмсэхэ байна.

М. Н. Хангаловай түрэhөөр зуун жэлэй ой үнгэргэхэ тухай

М. Н. Хангаловай түрэhэнhөө хойшо зуун жэлэй ойдо зорюулжа, 1958 оной сентябриин 15-да научна сесси үнгэргэхэеэ Бурят-Монгол соёлые шэнжэлдэг институтда КПСС-эй обкомой бюрогой шиидхэбэреэр зүбшөөгдэбэ. Энээнтэй дашарамдуулан, элитэ ехэ эрдэмтэ-этнографай дурасхаал болгогдожо, «М. Н. Хангаловай зохёолнуудай суглуулбари», «Статьянуудай суглуулбари» хэблэгдэхэнь.

Болгариин хүдөө нютагуудта социализм илаа

Болгариин хүдөө нютагуудта кооперативна байгууламжа эсэслэн илаа. Мүнөө үедэ хүдөөгэй айлнуудай 90 процентhээ дээшэнь газар таряалангай ажалай кооперативна ажахынуудта хамтарhан байна. Тэдэнэр хахалдаг газарай 5 процентhээ багыень эзэлнэ. Мүнөө үедэ абажа үзэбэл, хадын болон хадалиг нютагуудай үсөөн тоото таряашан айлнууд лэ кооперативуудта абтаадүй байжа байна. Теэд тэндэшье мүн лэ кооперацида оролгон түргэнөөр ябуулагдажа байнхай. Энэ жэлэй дүүрэтэр кооперативна ажахыгүй тосхон гэжэ Болгарида байхаяа болихо бэзэ, үмсын ажалтан кооперацида бултадаа орохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Ороноо социалистическээр индустриализацилhанай ашаар хүдөө ажалаа мүнөө үеын машина, техникээр түргэнөөр зэбсэгжүүлжэ шадаа, уhалагдадаг газарынь ехэ болоо (энэнь Болгариин эрхэ байдалда угаа ехэ удхашанартай юм), минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгэ хододоо ехэ болоhоор.

Урдань зүбхэн лэ томо томо нюдаргашуул тракторнуудтай байдаг hэн. Теэд. мүнөө үедэ 200 машинно-тракторна станци кооперативна ажахынуудай ажалыень хэжэ байдаг. Кооперативуудай газар дээрэ 26.300 трактор (15 мориной хүсэтэйнүүд), 4.300 гаран ороохоной комбайн, 4.800 шахуу молотилка, тракторай 12.000 гаран рядовой сеялкэ, хүдөө ажалай ондоошье олон мянган машина хүдэлжэ байдаг. Гурбадахи табанжэлэй түсэб мүнөө жэл дүүргэгдэжэ эхилээ. Гурбадахи табан жэл соо оронойнь машинно-тракторна парк хоёр дахин шахуу ехэ болохо байна.

70 шахуу жэлэй турша соо Турциин дарлалтаhаа Болгариин сүлөөрhэнhөө хойшо 1944 он хүрэтэр 363 мянган декар*) газар уhалагдаа—тиимэ бага уhалууриин системэ баригдаhан байгаа. Харин тиихэдэ арадай засагай оршожо байгаа 13 жэлэй турша соо уhалагдадаг газар 11 дахинhаа үлүүгээр ехэ болоо. Нёдондо жэлэй hүүл багаар 4 миллион 200 мянган гектар болоhон байха юм.

Арадай засагай тогтохын урда тээ Болгарида минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэгдэдэггүй бэлэй. Мүнөө үедэ орон доторнай минеральна үтэгжүүлгэ гаргадаг хоёр томо завод—азотнотукова, суперфосфатна заводууд хүдэлнэ.

Коммунистическэ партиин, арадай правительствын экономическа зүб политикын ашаар лэ хүдөө ажахы социалистическээр хубилгагдажа шадагдаба. Мүн энээнhээ гадна, Болгариин хүдөө ажалые шэнэдхэн хубилалгые түргэдхэhэн ондоошье онсо өөрэ шалтагаанууд бии байгаа юм. Нэгэдэхеэр, Болгарида үнинhөө хойшо кооперативна хүдэлөөнэй бага сага байhыень Коммунистическэ парти урмашуулан хүгжөөгөө; хоёрдохёор, Болгариин Коммунистическэ партида ажалша таряашад айхабтар дуратай юм; гурбадахяар, Болгариин Коммунистическэ парти марксистско-ленинскэ hургаалые оронойнгоо эрхэ байдалда тааруулан хэрэглэжэ, ажалай кооперативна газар таряалангай ажахынуудые тогтоохо гэhэн зам таряашадта заажа үгэhэн байна.

Болгариин хүдөө нютагуудта кооперативна байгуулалтын тон ехэ хүсэтэй, бата байhан тухайнь кооперацида ороhон таряашадай газарай процент гансашье гэршэлнэ бэшэ, мүн бусадшье хэдэ хэдэн эли тодо тоо мэдээнүүд баталан харуулна.

Али нэгэн кооперативна ажахын хэр зэргээр хүгжэнги байhаниинь тэрэнэй хубаагдадаггүй фондhоо мэдэгдэнэ. 1951 ондо Болгариин кооперативна бүхы ажахынуудай хубаагдадаггүй фонднь 853 миллион 621 мянган лев**) байhан hаа, 1957 ондо 2 миллиард 760 миллион 609 мянган лев болоо. Кооперативна ажахынуудай хубаагдадаггүй фонднуудай мүнгэ зөөриие газар дээрэ хубаажа үзэбэл, тэдэ фонднуудай hураггүй ехэ болоhыень мэдэжэ абанабди. 1951 ондо 1000 декар газарта хубаагдадаггүй фонддо 37.216 лев, 1957 ондо 82.889 лев хүртэнэ.

Кооперативна ажахын хүсэ шадалынь, бата бэхинь мүн үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүдээр — адуу малаараа, машина зэмсэгээрээ, барилгаараа, олон жэлэйнгээ тарилгануудаар тодорхойлогдодог байна. Кооперативна ажахынуудай 1000 декар бүхэндэнь 1951 ондо гол зэмсэг хэрэгсэл 112.052 лев, 1957 ондо—205515 лев болоhон байха юм.

Механизмын ехэ боложо байhанай, наукын бодото ажалтай барисаагаа улам шангадхажа байhанай, кооперативна ажахые ажалай, эмхидхэлэй болон политическэ талаар бүри шадамараар хүтэлбэрилдэг боложо байhанай ашаар газар таряалангай культурануудай ургаса, адуу малай ашаг шэмэ нэмэнэ. Болгариин ороohото гол культурын — шэниисын дунда зэргын ургаса үни заяанhаа хойшо декарай 100 килограммhаа дээшэ гараагүй юм hэн. Харин нёдондо жэл кооперативна ажахынуудай дунда зэргын ургаса орон дотор декарай 171,4 килограмм болоо. Кукуруза урдань бага ургаса үгэдэг байгаа. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ дунда зэргээр декарhаа 212,6 килограмм ургаса абтаа. Һүн ехээр hаагдадаг болоо: урдань дунда зэргээр үнеэн бүриhөө 400 литр hүн hаагдаhан байбал, 1957 ондо 1.470 литр hаагдаhан байна.

Кооперативна ажахынуудай ажал хүдэлмэриие бэшэшье талаарнь абажа харабал, мүн лэ иимэрхүү байдалые ажаглажа болоно.

Газар таряалангай ургасын, малай ашаг шэмын ехэ болоhоной, хүдөө ажахын хүсэ ехэтэй болоhоной ашаар кооперативна ажахынуудай кооператорнууд-таряашадай олзо доход нэмэнэ. Тиимэhээ ТКЗХ-гэй (газар таряалангай ажалай кооперативна ажахынууд) гэшүүд хүдөө ажалда улам бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг боложо байна. 1954 ондо ажалта үдэр бүхэндэ дунда зэргээр 7,15 лев, 1956 ондо—12,42 лев, 1957 ондо—17,47 лев хүртэhэн байгаа. Зүгөөр тус тус нютагуудта ажалта үдэртэ мүнгэн бүришье ехээр хүртөө.

Теэд кооперативна ажахынуудые хүгжөөхэ талаар гол асуудалнуудай зариманиинь шиидхэгдээдүй байна. Шиидхэгдэхэ ёhотой асуудалнууд, ажал хэрэгүүд гэбэл: хүдөө ажахые хүсэ ехэтэй болгохо, хадын ба хадалиг нютагуудта кооперативна ажахынуудай ажалые зүбөөр шэглүүлэн табиха, газар таряалангай ажалай культурые дээшэлүүлхэ, нютагай үтэгжүүлгые хаа хаанагүй суглуулжа, hайса хадагалха ба хэрэглэхэ, уhалууриин системэнүүдые зүбөөр ашагладаг болохо, зүб севооборот нэбтэрүүлэн, ехэ ургасатай шэнэ сортын культурануудые бии болгохо, машина, техникые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха гэхэ мэтын асуудалнууд болоно.

Мүн мал ажалые абажа үзэбэл, газарай мянган декар бүхэндэ мяха, hү, нооhо, үндэгэ гэхэ мэтые улам ехээр абаха гээшэ гол зорилгомнай болоно.

Болгарида хахалагдадаг газарынь бага юм. Олон миллион декар залууг ба үрэжэл муутай газарые элдүүрилэн ашаглаха хүдэлмэри мүнөө манайда эхилээд байна. Таряашад хадын ташалангые таб-сантуулжа, тэндээ үрэ жэмэстэ модо тарина.Ингэжэ тала газараа алманабди.

Газар таряалангай ажалай кооперативна ажахынуудые эмхидхэлэй, ажахын, финансова ба политическэ талаар дам саашадань бэхижүүлхэ гээшэ шухалын шухала зорилгонуудай нэгэниинь юм.

Болгариин хүдөө нютагуудта кооперативна байгууламжын эсэслэн илаhан мүнөө үедэ үмсын ажалда орходоо хамтын социалис хүдөө ажалай булюу hайн байhаниинь улам ехээр тодорно.

Миндо Кюркчиев, «За кооперативно земледелие» газетын главна редакторай орлогшо.

София хото.

*) декар — 0,1 гектар.

**) Лев — 59 мүнгэ.

Германиин Федеративна Республика. «Атомна бомбо хаягша, тэрээнhээ өөрөө гэмтэн хосорхо!» гэhэн бэшэгтэй плакатые Гамбургда ратушын байшангай үмэнэхи талмай дээрэ хүдэлмэришэд, интеллигенциин түлөөлэгшэд hүни үдэргүй сахин хаража байдаг.

Центральбильдын фото.

Таршаатай тэмсэхэдэнь Иранда СССР туhаламжа үзүүлнэ

ТЕГЕРАН, майн 11. (ТАСС). Таршаа хорхойтой тэмсэхэдэнь Иранда туhаламжа үзүүлхын тула советскэ авиахимическэ экспедициин нэгэдэхи эскадрили Ираниин правительствын гуйлтаар мүнөөдэр эндэ ерээ. Эскадрили табан самолёдhоо бүридэнэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00728. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 135.